

مآخذشناسی اخلاق رسول اکرم ﷺ

محمد نوری

مقدمه

اهتمام دین اسلام به اخلاق و تربیت جامعه‌ای با اخلاقی نیک بسیار روشن و واضح است؛ زیرا بنیان‌گذار و سلسله‌جنبان این دین فرمود: «آتَى بَعَثْتُ لَاتِمَّ مَكَارِمِ الْاِخْلَاقِ» و تکمیل مکارم و فضایل اخلاقی آحاد جامعه را هدف نبوت خود دانست. هم‌چنین قرآن کریم، آیهی «إِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ»^۱ را در شأن نبی اکرم ﷺ نازل فرمود. هر چند کسانی مثل ابن عباس در تفسیر این آیه گفته‌اند: «خلق عظیم» یعنی دین عظیم، اما رسول اکرم ﷺ در روایتی فرمود: «دین همان حُسن خُلُق است.» تفصیل این روایت این‌گونه است که: شخصی خدمت رسول الله ﷺ آمد و پرسید: ما الدِّین؟ رسول الله فرمود: «حَسَنُ الْخُلُقِ.»^۲ از سوی دیگر، حُسن خُلُق مقیاس ایمان دانسته شده و حدیثی در این باره از پیامبر اکرم ﷺ روایت شده است: «اَكْمَلُ النَّاسِ اِيْمَانًا اِحْسَنَهُمْ خُلُقًا.» نیز در حدیث دیگر می‌فرماید: «لَا شَيْءَ فِي الْمِيزَانِ اَثْقَلُ مِنْ حَسَنِ الْخُلُقِ.»^۳

بعضی از مستشرقان خواسته‌اند نفوذ و بسط اسلام را بر گردن شمشیر اعراب گذشته و اسلام را دین شمشیر بنامند و در مقابل مسیحیت را به عنوان دین رحمت معرفی کنند، اما واقعیت این است که اخلاقیات نبوی آن‌قدر جذابیت داشت که

۱. قلم / ۴.

۲. تفسیر طبری، ج ۲۸، ص ۱۰۲؛ سنن الترمذی، ج ۵، ص ۱۵۰.

۳. معجم الفاظ القيم الاخلاقية، دکتر زررور، ص ۹.

همه‌ی ملل را جذب اسلام نمود. فردی مثل سلمان فارسی از مرکز ایران به عربستان می‌رود، زیرا شنیده بود که انسانی با فضایل ایده‌آل و کمالات متعالی، دین جدیدی آورده است و در اولین ملاقات مجذوب حضرت شد.

مردمان این عصر که بحران اخلاقی همه‌ی جوامع را فرا گرفته، بیش از گذشته به آموزه‌ها و توصیه‌های رسول اکرم ﷺ نیازمنداند. متفکران باید نظام اخلاق نبوی را با ادبیات روز و به زبان‌های گوناگون برای اقشار مختلف در ملل جهان عرضه کنند؛ هرچند هنوز با این هدف فاصله‌ی فراوانی وجود دارد.

این مآخذشناسی، با هدف رونق بخشیدن به پژوهش‌های پیرامون اخلاق نبوی، تألیف شده است و می‌کوشد تا همه‌ی تجارب جهانی و تمامی دستاوردهای چهارده سده را گردآوری نماید تا پژوهشگران بر اساس این تجارب و دستاوردها، اخلاق نبوی را در ابعاد نظری و عملی بسط و توسعه دهند. این مآخذشناسی شامل این فصول است: کتاب‌های فارسی، کتاب‌های عربی، مقالات فارسی، مقالات عربی، پایان‌نامه‌ها و منابع لاتین.

قلمرو

بعضی منابع به قصد بررسی اخلاق رسول اکرم ﷺ تألیف شده است و تماماً مرتبط با موضوع این کتابشناسی است. تلاش نمودم این آثار را به تمامی معرفی کنم. البته به دلیل کمبود وقت، امکان جستجو در همه‌ی جهان نبود و حتماً برخی از منابع از قلم افتاده است.

غیر از آثار مستقل، دیگر منابعی که بخشی را به اخلاق حضرت اختصاص داده‌اند به شرط این‌که علمیت و صلاحیت لازم را داشته باشند، معرفی شده‌اند. این‌گونه آثار فراوان و دارای رده‌های موضوعی مختلف‌اند.

یک نوع از این آثار، کتب سیره‌ی نبوی است. سیره به معنای رفتار خاصی است و شامل همه‌ی انواع رفتارها می‌شود. اگر اخلاق را فقط مجموعه صفات نفسانی و خلق و خوندانیم، بلکه رفتارهای ناشی از خلق و خو را نیز جزئی از اخلاق بشماریم، از این نظر، سیره اعم از اخلاق است. کتب سیره عموماً متضمن

مباحث اخلاقی اند و به دلیل حجم زیاد آنها نمی توانستیم همه‌ی آنها را در این مأخذشناسی معرفی کنیم. بنابراین فقط تعدادی از آنها که رویکرد اخلاقی بیشتری داشتند گزینش و معرفی شدند.

گروه دیگر منابع درباره‌ی دعوت اسلامی و بسط جهانی اسلام است. به دلیل این که اخلاق رسول اکرم ۹ در توسعه‌ی اسلام بسیار نقش داشت، نویسندگان این گونه آثار به خلق و خوی حضرت هم پرداخته‌اند. این آثار هم گزینش شده معرفی شده‌اند.

اخلاقیات پیامبر اکرم شامل اخلاق فردی، اخلاق خانواده و اخلاق اجتماعی است. یعنی حضرت در هر سه زمینه رفتارهای خاصی دارند و هم توصیه‌هایی ابراز نموده‌اند. این مأخذشناسی تلاش کرده است همه را منعکس نماید.

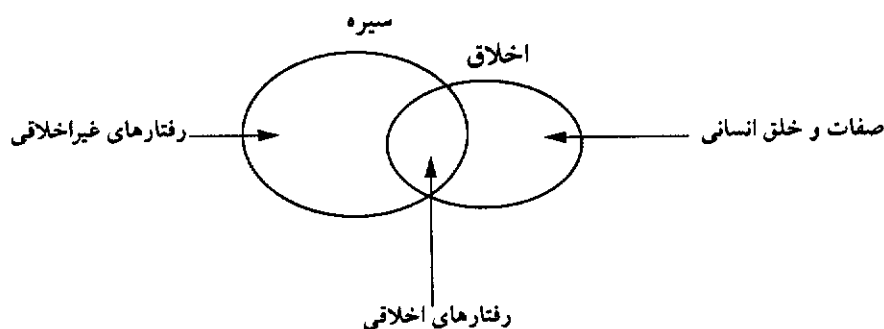
از منظر دیگر، برخی منابع اخلاقی حضرت، گزارشی و توصیفی‌اند، ولی کتاب‌هایی هست که روایات حضرت را در قالب توصیه‌ها و انشاء آورده‌اند. معمولاً کتب اخلاقی (اخلاق عملی، نه اخلاق تحلیلی و نظری) به سبک دوم است. این مأخذشناسی، به دلیل اهمیت، گروه اول را هم معرفی کرده است.

بالاخره انواعی از نوشته‌ها هست که مرتبط با اخلاق النبی است. در طبقه‌بندی و رده‌بندی‌های موجود، این شاخه‌ها دقیقاً به اخلاق النبی ربط دارند. در این جا شاخه‌هایی که در فرهنگ اسلامی جزء علوم قلمداد شده و از حیثی یا از چند حیث مرتبط با اخلاق النبی‌اند، معرفی می‌شوند:

- چهل حدیث (اربعینیات)؛ محتوای برخی از این مجموعه‌ها احادیث اخلاقی است، در این صورت، مرتبط با اخلاق النبی است.

- مناقب و فضایل؛ همه‌ی فضایل، اخلاقی نیست، ولی اغلب آنها ماهیت و هویت اخلاقی دارند.

- سیره؛ در اصطلاح سیره مشتمل بر قول، فعل و تقریر معصوم است. از این رو، نسبت آن با اخلاق عام و خاص من و وجه است.

توضیح این که اخلاق دو بخش دارد: خلق و خوی انسانی و رفتارها؛ و سیره هم دو بخش دارد: رفتارهای اخلاقی و رفتارهای غیر اخلاقی. بخش رفتاری اخلاقی در محدوده‌ی اخلاق هم قرار می‌گیرد. از این رو، این بخش محدوده‌ی مشترک بین اخلاق و سیره است.

تعلیم و تربیت نبوی؛ از این شاخه، بخش تربیت اخلاقی در محدوده‌ی اخلاق قرار می‌گیرد. مثل سیره، این جا هم بین اخلاق و تربیت نسبت عام و خاص من وجه حاکم است.

- شمایل؛ در جامعه‌ی اهل سنت گروهی کتاب به نام شمایل هست که بیشتر به صفات ظاهری و اخلاقیات نمایان یا سیمای حضرت می‌پردازد. تلاش شده، همه‌ی منابع این رشته‌ها شناسایی شده و معرفی گردند.

توصیف

از چکیده‌نگاری منابع صرف نظر کرده و فقط به توضیح منابع پرداخته‌ایم. از این رو، ذیل بعضی منابع که شبیه و مشکل داشته‌اند، توضیحاتی آمده است. این توضیحات کوتاه است و فقط اطلاعاتی کلی عرضه می‌کند. اکثر و اغلب توضیحات درباره‌ی قلمرو و محتوای اثر است.

ذیل آثاری که در عنوان آنها، واژه‌ی اخلاق یا مترادف‌ها یا هم‌خانواده‌ی آن هست، کمتر توضیح نوشته‌ام؛ زیرا مشخصاً درباره‌ی اخلاق النبوی ﷺ است.

فصل یکم: کتاب‌های فارسی

اسماعیلی، ذبیح‌الله، تربیت نبوی ﷺ، قم: نشر نوید اسلام، ۱۳۸۰ش، ۲۲۳ ص.
شیوه‌ی رسول اکرم ﷺ در تربیت مسلمانان، موضوع اصلی کتاب است. به ویژه، تربیت معنوی و تربیت اخلاقی مورد توجه نویسنده بوده است. منظور از تربیت اخلاقی، رسوخ دادن فضایل در روح و روان و رشد قدرت بازدارنده از رذایل در نفس آدمی است.

بابایی، علی، خوب باشیم: شرحی بر اخلاق دهگانه پیامبر ﷺ، قم: قدس، ۱۳۸۱ش، ۲۴۰ ص.
نویسنده، بر اساس احادیث، به معرفی خلق و خوی نبی خاتم ﷺ می‌پردازد تا مردم با اقتدا و الگوگیری از آن حضرت به سازندگی و تهذیب و تربیت خود بپردازند.

باکویی مازندرانی، زین‌العابدین (متولد ۱۳۱۹)، در محضر پیامبر، قم: کمال‌الملک، ۱۳۸۳ش، ۳۶۲ ص.

نویسنده، احادیث اخلاقی پیامبر ﷺ و امامان را نقل کرده و به شرح آنها پرداخته است. هدف و انگیزه‌ی او عرضه‌ی نظام اخلاقی اسلام است. ساختار کتاب این‌گونه است که احادیث اخلاقی رسول اکرم ﷺ را ذیل ۳۹ سفارش توضیح داده است.

بهاء‌الدوله نوریبخش، سید حسن بن سید قاسم بن سید محمد (درگذشت ۹۱۵ ق)، هدیه‌الخير: شرح عرفانی احادیث نبوی، به کوشش سید محمد عبادی حایری، تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۳ش، سی و هشت + ۲۶۱ ص.

رساله‌ای عرفانی در شرح بیست حدیث اخلاقی از پیامبر اکرم ﷺ است.

ترمذی، ابو‌عیسی محمد بن عیسی، شمائل‌النبی ﷺ، تهران: نی، ۱۳۷۲ش، فارسی، ۲۶۱ ص.
شمایل به خوبی‌ها، خصیلت‌ها و عادت‌های پسندیده یا اخلاقیات نیک گفته می‌شود. طبقه‌ای از کتب هست که با عنوان شمایل به ویژه توسط اهل سنت نوشته شده است. محتوای این آثار، مشتمل بر اخلاق‌النبی ﷺ هم هست.

تقوی، حسین (متولد ۱۳۴۱ش)، اخلاق محمدی: جلوه‌هایی از اخلاق فردی، اجتماعی و عبادی رسول اکرم ﷺ، قم: نور الاصفیاء، ۱۳۸۲ش، ۵۶ص.

اخلاق رسول اکرم ﷺ را در سه بخش اخلاقیات شخصی، اخلاق اجتماعی و معنویت عبادی توضیح داده است. فضایل حضرت را در هر بخش بررسی کرده و در هر مورد بر الگو بودن آن حضرت تأکید می‌کند.

جوادی آملی، سیره علمی و عملی حضرت رسول اکرم ﷺ، قم: مرکز نشر اسراء، ۱۳۷۴ش، ۴۲۹ص.

سیره به قول و فعل معصوم گفته می‌شود که قطعاً بخشی از سیره در اقوال و افعال اخلاقی است. نویسنده بر بخش اخلاقی سیره تأکید ورزیده است.

حسینی، مرتضی، اخلاق تبلیغ در سیره رسول الله ﷺ، قم: مرکز جهانی علوم اسلامی، ۱۳۸۳ش، ۱۷۶ص.

به نظر نویسنده، مبلغان اگر بخواهند موفق باشند، باید به رسول اکرم ﷺ اقتدا کرده و کارهای حرفه‌ای خود را با فضایل اخلاقی عجین و همراه سازند. بدون عمل به اخلاقیات، تبلیغ، نقش و تأثیر جدی در مردم و مخاطبان نخواهد داشت.

حکیم، محمد تقی (متولد ۱۳۰۵ش)، پیام پیامبر، تهران: انتشارات اسلامی، ۱۳۶۰ش، ۲۱۱ص.

چاپ دیگر

پیام پیامبر ﷺ، تهران: دفتر نشر و فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۴ش، ۱۴۶ص.

بخش‌هایی از این اثر پیرامون خلق و خو و اخلاق نبی اکرم ﷺ است. در واقع پیام اخلاقی پیامبر برای همه‌ی نسل‌ها از جمله برای نسل حاضر روایی و تأثیر خواهد داشت.

حوفی، احمد بن محمد، جلوه‌هایی از اخلاق پیامبر، ترجمه: جمیل زند کرمی، سئندج: پرتو بیان، ۱۳۸۳ش، ۱۵۸ص.

نویسنده، گزیده‌هایی از اخلاق رسول اکرم ﷺ را که برای نسل حاضر مناسب‌تر است، معرفی کرده است. بیست + ۶۲۰ص.

نویسنده، به گردآوری احادیث اخلاقی رسول اکرم ﷺ از طرق شیعه مبادرت ورزیده و به تنظیم آنها پرداخته است.

صفای حایری قمی، عباس، تاریخ شخصیت و صفات پیغمبر اکرم ﷺ، قم: دنیا، ۱۳۷۹ ق، ۳۹۲+۴۲۴ ص، دو جلد.

گزارشی تاریخی از زندگی و فضایل و اخلاقیات رسول اکرم ﷺ، نیز رفتار او با اقشار مختلف مردم است.

طباطبایی، محمدحسین (۱۳۶۰ - ۱۲۸۱ ش)، محمد ﷺ فی مرآة الاسلام و مقالات آخرین، ترجمه: جعفر صادق الخلیلی، تهران: بنیاد بعثت، مرکز چاپ و نشر، ۱۳۸۲ ش، ۸۵ ص.

شامل سه مقاله است: محمد ﷺ فی مرآة الاسلام، از سید محمدحسین طباطبایی؛ من اخلاق محمد، از ابوالفضل مجتهد زنجانی؛ الغدیر والوحدة الاسلامیة.

مقاله‌ی «من اخلاق محمد» که به فارسی ترجمه شده تماماً درباره‌ی اخلاق النبی است.

طبرسی، حسن بن فضل (قرن ۶ ق)، ای پسر مسعود: پنندهای گرانمایه پیامبر اکرم ﷺ به ابن مسعود، ترجمه: ابراهیم میرباقری، تهران: پیام آزادی، ۱۳۶۲ ش، ۱۵۳ ص.

چاپ قبلی: پیام آزادی، ۱۳۶۲ ش، ۱۵۳ ص.
احادیث اخلاقی رسول اکرم ﷺ در قالب توصیه‌ها و پندها آمده است.

طبرسی، حسن بن فضل (قرن ۶ ق)، مکارم الاخلاق، قم: دار الفقه، ۱۴۲۵ ق / ۱۳۸۳ ش، ۴۸۰ ص.

کتاب حاضر در سال‌های مختلف توسط ناشرین مختلف منتشر شده است و چاپ‌های زیادی دارد. ضمن بررسی مباحث اخلاقی، از احادیث اخلاقی حضرت محمد ﷺ استفاده شده است.

قمی، عباس، سیمای پیامبر اسلام: ترجمه‌ی مختصر الشمائل المحمدیة، قم: مؤسسه‌ی در راه حق، ۱۳۶۶ ش، ۶۳ ص.

مختصر الشمائل المحمدية، قم: مؤسسه‌ی در راه حق، ۱۳۶۵ش، ص ۳۸.

«شمایل» مثل «سیره» اصطلاح خاصی است و به معنای صفات ظاهری و رفتارهای هویدای شخص است. البته این صفات و رفتارها ریشه در خلق و خوی باطنی انسان دارد.

شمایل‌نگاری بیشتر در اهل سنت رواج داشته و گروه زیادی از کتاب به این نام هست. شمائل النبی با اخلاق النبی تقارب و تشابه زیادی دارد. با این تفاوت که شمایل بیشتر به ظاهر و اخلاق بیشتر به باطن می‌پردازد.

موسوی زنجانی، ابوالفضل، گوشه‌ای از اخلاق محمد ﷺ، قم: آل عباده، ۱۳۸۰ش، ص ۶۰. گزیده‌ای از فضایل نبوی و رفتارهای آن حضرت با مردم و با گروه‌های جامعه، حتی با دشمنانش، معرفی و تحلیل شده است.

میر محمد صادقی، حسین، خلق النبی، [بی‌جا، بی‌تا]، ۱۳۳۴ش، ص ۹۶. بررسی خلق و خوی حضرت رسول ﷺ و فضایل معنوی ایشان است.

فصل دوم: کتاب‌های عربی

ابن حجر الهیتمی، احمد بن محمد بن علی، اشرف الوسائل الی فهم الشمائل، تحقیق: احمد بن فرید المزیذی، مقدمه: کمال عبدالعظیم العنانی، بیروت: دار الکتب العلمیه، ۱۴۱۹ق/ ۱۹۹۸م، ص ۶۳۱.

شمایل‌نگاری نوعی از کتب است که به اخلاق النبی و افعال النبی می‌پردازد و بیشتر در بین اهل سنت رواج دارد.

ابن حجر الهیتمی، احمد بن محمد بن علی، المنح المکیة فی شرح الهمزیه، تحقیق: بسام محمد بارود، ابوظبی: المجمع الثقافی، ۱۴۱۸ق/ ۱۹۹۸م. شرحی بر قصیده‌ی معروف الهمزیه است که به اخلاق النبی پرداخته است.

ابن حزم، علی بن احمد بن سعید، جوامع السیره النبویه، بیروت: دار الکتب العلمیه، ۱۴۰۳ق/ ۱۹۸۳م، ص ۲۱۶.

درباره‌ی سیره نبوی است و ضمناً به اخلاق النبی هم می‌پردازد.

ابن حمید، صالح بن عبدالله (به کوشش)، نضرة النعيم مكارم اخلاق الرسول الكريم ﷺ،
زیر نظر: صالح بن عبدالله بن حمید و عبدالرحمن محمد بن ملوح، جده: الوسیله للنشر،
[۱۴۱۶ق].

ابن حنبل، احمد بن محمد بن هلال، الزهد، تحقیق: محمد جلال شرف، الاسكندریه:
دار الفكر الجامعی، ۱۹۸۰ م، ۳۱۶ ص.
اخلاق اسلامی به ویژه زهد در زندگی حضرت رسول ﷺ و اصحاب آن
حضرت بررسی شده است.

ابن رجب، عبدالرحمن بن احمد السامی، نور الاقتباس فی مشكاه وصیة النبی ﷺ لابن عباس،
تحقیق: عزالدین البدوی التجار، جده: دار المدنی، ۱۴۰۰ ق / ۱۹۷۹ م، ۵۶ ص.

چاپ دیگر
نور الاقتباس فی مشكاه وصیة النبی ﷺ لابن عباس، تحقیق: محمد بن ناصر المعجمی، الكويت: مكتبة
الاقصى، ۱۴۰۶ ق / ۱۹۸۶ م، ۱۲۳ ص.

به اخلاق اسلامی و تربیت اسلامی بر اساس وصایا و احادیث و سفارشات
نبی اکرم ﷺ می پردازد.

ابن السنی، احمد بن محمد بن اسحاق، عمل اليوم والليلة: سلوك النبی ﷺ مع ربه عز وجل
ومعاشرته مع العباد، تحقیق: عبدالرحمن کوثر، بیروت: دار الارقم: ۱۴۱۸ ق / ۱۹۹۸ م،
۵۱۲ ص.

چاپ دیگر
عمل اليوم والليلة، المؤلف المشارك: عبدالرحمن بن كوثر البرنی، جده: دار القبلة للثقافة الاسلامية،
۱۴۱۰ ق، ۷۶۱ ص.

آداب و رسوم دینی، سنت های اسلامی، ادعیه و سیره ی نبوی رادر قالب
احادیث نبوی آورده است.

ابن سید الناس، محمد بن محمد بن محمد، عیون الاثر فی فنون المغازی والشمال و السیر،
بیروت: دار الجیل، ۱۹۷۴ م.

چاپ های دیگر
عیون الاثر فی فنون المغازی والشمال و السیر، القاهرة: مكتبة القدسی، ۱۳۵۶.

عيون الاثر في فنون المغازي والشمال والسير، تحقيق: ابراهيم محمد، بيروت: دار القلم، ١٤١٤ق/١٩٩٣م.

سيره، اخلاق النبي، ارهاصات و شمائل آن حضرت محتوای این اثر را تشکیل می دهد.

ابن طاهر، عبدالله بن حسين بن طاهر، الوصية النافعة في كلمات جامعة، جده: عالم المعرفة، ١٤٠٧ ق / ١٩٨٧ م، ١٩٠ ص.

آداب اسلامي، ادعيه، توبه، وعظ، ارشاد و اخلاق النبي مثل نيكي به والدين و حفظ اللسان مورد بحث قرار گرفته است.

ابن طرهوني، محمد بن رزق، الاسلام و نبي الاسلام، جده: مكتبة العلم، ١٤١٣ ق / ١٩٩٢ م، ٣٦٠ ص.

به اخلاق النبي، ارهاصات و اعترافات مستشرقان به فضائل رسول اکرم ﷺ می پردازد.

ابن عاشور، محمد الطاهر، روائع مجلة الهداية الاسلامية: السيرة النبوية، به كوشش على الرضا الحسيني. دمشق: الدار الحسينية للكتاب، ١٤٢١ ق / ٢٠٠١ م.

به سيره ی رسول اکرم ﷺ و اخلاق آن حضرت مثل ترحم بر دشمنان، سماحه و تسامح و ديگر اخلاقيات ایشان پرداخته است.

ابن علان، محمد علي بن محمد، شمس الافاق بنور ما للمصطفى من كريم الاخلاق، [مدينه]، دار المدينة المنورة، ٢٠٠٣ م.

ابن قيم الجوزيه، محمد بن ابى بكر بنايوب، الجواب الكافي لمن سأل عن الدواء الشافي، تحقيق: محمد عبدالرزاق الرعود، عمان (الاردن): دارالفرقان، ١٤١٣ ق / ١٩٩٢ م، ٣٧٤ ص.

بررسی مسایل اخلاقی بر اساس احادیث نبوی مثل ذنوب و گناه، مرض قلب و کید شیطان است.

ابن کثیر القرشی، اسماعیل بن عمر البصری، شمائل الرسول ﷺ، تحقیق: مصطفی عبدالواحد، جده: دار القبلة للثقافة الاسلامية، ١٤٠٩ ق / ١٩٨٨ م، ٥٨٨ ص.

بررسی اخلاق انبى، خصائص النبى، دلائل النبوه، شمائل المصطفى و فضائل النبى است.

ابن المبارک، عبدالله بن المبارک بن واضح، الزهد والرفائق، تحقيق: احمد فريد، الرياض: دار المعراج الدولية، ۱۴۱۵ ق/ ۱۹۹۵ م، ۱۲۴۸ ص.

- ضمن اقسام الزهد، زهد النبى بررسى شده است؛ نيز آداب اسلامى و اخلاق اسلامى بر اساس احاديث معرفى شده است.

ابن الملتن، عمر بن على، كتاب خصائص النبى، قاهرة: دار الرسالة، ۲۰۰۲ م.

ابوالشيخ الاصبهانى، عبدالله بن محمد، معروف به ابى شيخ (درگذشت ۳۶۹ ق)، اخلاق النبى وآدابه، قاهرة: ۱۳۶۹ ق.

نويسنده، محدث است و اين اثر را درباره اخلاق پيامبر اکرم ﷺ بر اساس احاديث آن حضرت نوشته است.^۱

ابوالعزائم، محمد ماضى، النور المبين لعلوم اليقين ونيل السعادتين، القاهرة: المطبعة الجمالية، ۱۳۳۲ ق/ ۱۹۱۴ م، ۲۳۵ ص.

بررسى آداب اسلامى، اخلاق اسلامى، تصوف، وعظ و ارشاد، اخوت اسلامى، حقوق مسلمانان و زيارت قبر بر اساس احاديث نبوى است.

ابوغده، حسن، قسبات تربوية من السيرة النبوية، الكويت: مكتبة دار التراث، ۱۴۰۹ ق/ ۱۹۸۹ م، ۱۵۲ ص.

به بشارات نبوى، تربيت اسلامى، سيره و اخلاق النبى مى پردازد.

ابوغده، عبدالفتاح، الرسول المعلم و اساليبه فى التعليم، بيروت: مكتبة المطبوعات الاسلامية، ۲۰۰۳ م، ۲۲۶ ص.

ابوفارس، محمد عبدالقادر، المدرسة النبوية العسكرية، عمان (الاردن): دارالفرقان، ۱۴۱۳ ق/ ۱۹۹۳ م، ۳۱۰ ص.

بررسى اخلاق اسلامى در زمان جنگ با دشمنان و رعايت حقوق متقابل

۱. موسوعة المطبوعات العربية، حسان عبدالمنان، عمان، ۲۰۰۵ م، مادة «الشيخ».

بر اساس احادیث رسول اکرم ﷺ است. بر اساس این کتاب اخلاق نظامی مطرح می شود.

ابی الشیخ، عبدالله بن محمد بن جعفر، اخلاق النبی ﷺ و آدابه، تحقیق: صالح بن محمد الوئیان، الرياض: دار المسلم، ۱۴۱۸ ق / ۱۹۹۸ م.

بررسی آداب نبوی، اخلاق النبی، سیره و اخلاق اسلامی و شمایل نبوی است.

احمد بن عبدالعزیز، اخلاق النبی فی القرآن والسنة، [بیروت: ۱۳۸۹ ق].

ادریس، محمد، وصایا الرسول ﷺ، وعظ، ارشاد، توجیه، سلوک، اخلاق، مقدمه: خالد عبدالرحمن العک، دمشق: دار الحکمه، ۱۴۰۹ ق / ۱۹۸۹ م، ۶۲۴ ص.

بررسی اخلاق اسلامی و اخلاق النبی بر اساس وصایا الرسول در زمینه‌ی وعظ و ارشاد و سیره و نیز بر اساس احادیث نبوی است.

الاسمر، احمد رجب، النبی المرئی، اردن: دارالفرقان، ۲۰۰۱ م.

الاسود، موسی محمد، صفوة الاخبار ومنتقى الآثار فی الاخلاق والآداب والفضائل ومواقف الاخيار، الكويت: مكتبة المنار الاسلامية، ۱۴۱۵ ق / ۱۹۹۵ م، ۴۲۴ ص.

چاپ دیگر

صفوة الاخبار ومنتقى الآثار فی الاخلاق والآداب والفضائل ومواقف الاخيار، تصحيح: سمير احمد العطار، الكويت: مكتبة دار التراث، ۱۴۰۸ ق / ۱۹۸۸ م، ۳۸۹ ص.

بررسی آداب و اخلاق و فضایل نبی اکرم ﷺ است.

الاصبهانی، عبدالله بن محمد بن جعفر بن حیان، اخلاق النبی و آدابه، به کوشش: صالح بن محمد الوئیان، الرياض: دار المسلم، ۵۲۷ ص.

چاپ های دیگر

اخلاق النبی و آدابه، به کوشش: السيد الجمیلی، بیروت: دار الكتاب، ۱۹۸۶ م، ۲۰۷ ص.

اخلاق النبی و آدابه، به کوشش: عصام الدین الصباطی، دار الكتاب الاسلامی، ۱۹۹۳ م، ۳۵۰ ص.

الافتخاری الگلپایگانی، علی، خصائص النبی فی القرآن، قم: انصاریان، ۱۳۸۲ ش، ۲۴۷ ص.

الانصاری، محمد بن هارون بن شعیب، صفه النبی: وصف اخلاقه وسیره وادبه وخفض جناحه، بیروت: دار المامون و دار التراث، ۲۰۰۳ م.

انور الجندي، اقباس السيرة العطرة، بيروت: دار ابن زيدون، ١٤٠٩ ق / ١٩٨٨ م، ١٨٩ ص.
ضمن بررسی سیره نبوی به اخلاق دینی و شمایل آن حضرت می پردازد.

بابلی، محمود محمد، قبسات نورانیة من سيرة صاحب الخلق العظيم او بعض دلائل نبوته ﷺ
وعروبه ابراهيم واسماعيل عليه السلام، الرياض: دار الخاني، ١٤١٦ ق / ١٩٩٦ م، ٢٤٨ ص.
بررسی سیره و اخلاق النبی، خصائص النبی و شمائل المصطفى است.

باجوده، حسن محمد، من صفات الرسول ﷺ، القاهرة: دار الكتاب الاسلامی، ١٤٠٣ ق /
١٩٨٣ م، ٩١ ص.

درباره ی اخلاق النبی و سیره و شمایل آن حضرت است.

الباقوری، احمد حسن، قطوف من ادب النبوه، القاهرة: [د.ن.]، ١٩٨٢ م، ١٤٣ ص.
درباره ی آداب اسلامی و احادیث اخلاقی و اخلاقی النبی است.

البدري، عادل، الرسول المصطفى نظرية الادب، تهران: ژرف، ١٤٢٥ ق، ٤٣٩ ص.

البرجلانی، محمد بن الحسین، الكرم والجود وسخاء النفوس، تحقیق: عامر حسن صبری،
بیروت: دار ابن حزم، ١٤١٢ ق / ١٩٩١ م، ٨٠ ص.

درباره ی احادیث مربوط به اخلاق النبی و کرم النبی است.

البغوی، الحسین بن مسعود بن محمد، مشکاة الانوار فی فضایل النبی المختار و شمائله ﷺ،
تحقیق: طلال محمد سلیمان ابوالنور، زیر نظر: عوید بن عیاد المطرفی، مكة المكرمة: كلية
الدعوة واصول الدين، جامعة ام القرى، ١٤٠٩ ق، ٩٢٣ ص.

درباره ی اخلاق النبی، سیره و شمایل، فضایل النبی، اوصاف النبی و خصائص
النبی است.

البلتاجی، محمد الانور احمد، محمد الخلق الكامل والرحمة المهداة، القاهرة: مكتبة الوهبة،
١٩٩٣ م، ٥٧٥ ص.

البوصیری، احمد بن ابی بکر بن اسماعیل، علامات النبوة، تحقیق: ام عبدالله بنت محروس
العسلی، زیر نظر: محمود بن محمد الحداد، جده: مكتبة السوادی، ١٤١١ ق / ١٩٩٠ م،

٥٧٤ ص.

احادیث اخلاق النبی و ارهاصات النبوه و عصمة النبی است.

بیر محمد دده، محمد دده بن مصطفی بن حبیب، المدحة الكبرى من الكلام القديم فی حق
سیدنا محمد المصطفی علیه افضل الصلاه واتم التسليم، القاهرة: المطبعة الميرية،
۱۳۰۱ ق، ۱۶۰ ص.

درباره‌ی شمائل المصطفی و اخلاق النبی و سیره‌ی آن حضرت است.

الترمذی، محمد بن عیسی بن سوره، الشمائل المحمدية، به کوشش: محمد عوامه، المدينة
المنورة: [ن. د.]. ۱۴۲۲ ق / ۲۰۰۱ م، ۷۰۰ ص.

درباره‌ی شمائل المصطفی یا سیره، اخلاق النبی و اوصاف النبی است.

چاپ‌های دیگر

الشمائل المحمدية، تحقیق: سید عمران، القاهرة: دار الحديث، ۱۴۱۶ ق / ۱۹۹۶ م، ۲۷۷ ص.

درباره‌ی احادیث اخلاقی پیامبر اکرم ﷺ، شمائل المصطفی، اخلاق اسلامی،
اخلاق النبی و اوصاف النبی است.

الشمائل النبویه والخصائل المصطفویه، تحقیق: فواز احمد زمرلی، بیروت: دار الكتاب العربي،
۱۴۱۷ ق / ۱۹۹۶ م، ۵۶۰ ص.

شمائل الرسول، تحقیق: عبدالله الشعار و ابراهیم رمضان، بیروت: دار الفكر اللبناني، ۱۹۹۲ م،
۱۲۰ ص.

مختصر الشمائل المحمدية، تحقیق و تلخیص: محمد ناصر الدین الالبانی، عمان: المكتبة الاسلامية،
۱۴۰۵ ق / ۱۹۸۵ م.

التلیدی، عبدالله، تهذیب الخصائص النبویه الكبرى، بیروت: دار البشائر الاسلامية،
۱۴۱۰ ق، ۵۰۴ ص.

درباره‌ی اخلاق حضرت رسول ﷺ و شمایل و اوصاف آن حضرت است.

جاد، جاد مخلوف، الرحمة فی القرآن والسنة، القاهرة: المؤسسة العربية الحديثة، ۱۹۸۸ م،
۱۵۹ ص.

بررسی اخلاق اسلامی در سیره‌ی رسول اکرم ﷺ، به ویژه رفتار رحمت‌آمیز
آن حضرت با همگان است.

جاد المولی، احمد، محمد ﷺ المثل الكامل، تحقیق: عبدالرحیم ماردینی، دمشق: مكتبة
دارالمحبة، ۱۴۱۲ ق / ۱۹۹۱ م، ۴۴۴ ص.

چاپ دیگر

محمد ﷺ المثل الكامل، القاهرة: مطبعة دار الكتب المصرية، ۱۳۴۹، ۲۷۱ ص.

درباره‌ی شمائل المصطفی، سیره و اخلاق النبی است.

الجار الله، عبدالله بن جار الله بن ابراهيم، تذكير المسلمين باتباع سيد المرسلين ﷺ، الرياض:

المؤلف، ۱۴۱۰ ق، ۱۱۱ ص.

درباره‌ی اخلاق النبی و صفات و رفتار اخلاقی حضرت نبی اکرم ﷺ است.

جاسم، عزيز السيد، محمد ﷺ الحقيقة العظمى، بغداد: دار الشؤون الثقافية العامة، ۱۹۸۷ م،

۴۹۶ ص.

درباره‌ی اخلاق النبی و شمائل النبی و رفتارهای اخلاقی حضرت رسول

اکرم ﷺ است.

الجطيلي، عبدالعزيز بن محمد، المزاح بين المشروع والممنوع، مقدمه: صالح بن محمد

الونيان، باكستان: دار الكتاب والسنة، ۱۴۱۳ ق / ۱۹۹۲ م، ۳۲ ص.

به مسایل و ابعاد مزاح و شوخی در اسلام می‌پردازد، ضمناً شوخی را از نگاه

احادیث نبوی بررسی می‌کند و برخی از صفات و رفتارهای اخلاقی آن

حضرت را توضیح می‌دهد.

الجماعيلي، عبدالغنى بن عبدالواحد بن علي، الدررة المضية في السيرة النبوية: سيرة الرسول ﷺ

واصحابه العشرة، تحقيق: علي حسين البواب، الرياض: دار الخاني، ۱۴۱۲ ق / ۱۹۹۲ م،

۹۶ ص.

درباره‌ی اخلاق النبی و سیره و رفتار اخلاقی آن حضرت با اصحاب و با

دشمنانش است.

الجماعيلي، عبدالغنى بن عبدالواحد بن علي، مختصر سيرة النبي ﷺ وسيرة اصحابه

العشرة، تحقيق: خالد بن عبدالرحمن بن حمد الشايع، الرياض: دار الوطن، ۱۴۱۳ ق،

۱۲۹ ص.

درباره‌ی شمائل المصطفی و اخلاق النبی و اوصاف النبی و سیره‌ی آن

حضرت است.

الجنیدی، عبدالحلیم، فی السیرة النبویة، القاهرة: دار المعارف، ۱۹۸۷ م، ۴۱۸ ص.
ضمن این که به سیره‌ی نبوی می‌پردازد، به اخلاق و رفتار آن حضرت هم
پرداخته است.

الجنید، عدنان بن احمد بن یحیی، ارشاد الاتقیاء الی تنزیه سید الانبیاء، تعز: دار الامام احمد بن
علوان، ۱۴۲۱ ق / ۲۰۰۱ م، ۲۲۴ ص.
درباره‌ی اخلاق النبی و رفتار آن حضرت با همگان است.

جوهری، محمد ربیع محمد، اخلاقنا، القاهرة: المؤسسة العربية الحديثة، ۱۹۸۸ م، ۲۶۴ ص.
تحلیل مسایل اخلاق اسلامی با بررسی اخلاق نبوی و احادیث اخلاقی آن
حضرت است.

الجبیل، محمد بن فارس، الاطعمة والاشربة فی عصر الرسول ﷺ، جامعة الكويت، مجلس النشر
العلمی، ۱۴۱۷ ق / ۱۹۹۶ م، ۱۴۴ ص.

این کتاب در واقع یک شماره از مجله‌ی حولیات کلیة الآداب (شماره ۱۱۴)
است که توسط دانشگاه کویت منتشر می‌شود. هر شماره از این مجله به
موضوعی اختصاص دارد و موضوع این شماره خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها در
عصر پیامبر اکرم ﷺ است.

مؤلف آن متخصص در علم تاریخ است و فارغ التحصیل تاریخ اسلام از
دانشگاه میشیگان آمریکا است.

بخشی از رفتار پیامبر اسلام ﷺ، طرز خوردن و آشامیدن آن حضرت است.
ایشان غذاهای خاصی را تناول می‌کرد و از خوردن غذاهایی پرهیز می‌نمود.
این بخش از سیره‌ی آن حضرت می‌تواند برای مسلمانان الگو باشد؛ زیرا در
زمره‌ی رفتارهای اخلاقی یا عمل اخلاقی آن حضرت است. مؤلف مطالب را
ذیل سرفصل‌های زیر سامان داده است:

فصل اول درباره‌ی طعام‌های پخته شده از گندم و جو و ذرت و برنج و خرما؛
فصل دوم درباره‌ی گوشت و انواع آن؛ فصل سوم درباره‌ی طعام‌هایی مثل
روغن‌ها و شیرها؛ فصل چهارم درباره‌ی میوه‌ها و سبزیجات و حبوبات و
فصل پنجم درباره‌ی انواع مختلف طعام است.

بخش سوم کتاب درباره‌ی انواع اشربه است. آقای جمیل نخست به معرفی منابع خود می‌پردازد و به تفصیل این منابع را تحلیل می‌کند. وی در هر فصل، علاوه بر بیان روایاتی درباره‌ی آداب پیامبر اکرم ﷺ در خوردن و آشامیدن، وضعیت مردم آن دوره را در این خصوص بیان می‌کند.

الجيل، محمد بن فارس، اللباس فی عصر الرسول ﷺ، جامعة الكويت، مجلس النشر العلمي، ۱۴۱۵ ق / ۱۹۹۴ م، ۱۵۵ ص.

ویژه‌نامه‌ای از مجله‌ی حولیات کلیة الآداب است که دانشگاه کویت منتشر می‌کند. این ویژه‌نامه به عنوان شماره‌ی ۹۱ چاپ شده و تماماً به لباس پوشیدن حضرت رسول ﷺ و مردم آن عصر می‌پردازد. مطالب در پنج فصل تنظیم شده است: لباس سر، لباس صورت، لباس تن، لباس دست و لباس پا. ذیل هر فصل آیات و روایات حضرت رسول ﷺ را توضیح می‌دهد. نیز اطلاعات تاریخی که گویای نوع لباس پوشیدن مردم آن عصر بوده را توضیح می‌دهد.

حامد، احمد، محمد ﷺ و مکارم الاخلاق، الطائف: دار الزیادی للطباعة والنشر، [د.ت.]، ۸۳ ص.

بررسی اخلاق النبی، سیره و شمائل المصطفی است.

الحداد، احمد بن عبدالعزيز بن قاسم، اخلاق النبی ﷺ فی القرآن والسنة: دراسة تطبيقية لقول عائشة ﷺ كان خلقه القرآن، زیر نظر: عبدالستار فتح الله سعید، بیروت: دار الغرب الاسلامی، ۱۹۹۶ م، ۱۶۴۱ ص.

حسین، محمد الخضر، محمد رسول الله وخاتم النبیین، به کوشش: علی الرضا الحسینی، [د.ت.]، الدار الحسینیة للكتاب، ۱۴۱۷ ق / ۱۹۹۷ م، ۳۰۴ ص.

ضمن بررسی شخصیت حضرت محمد ﷺ به اخلاق ایشان هم می‌پردازد.

حسین، ممدوح محمد، رسول الانسانیة محمد ﷺ، زیر نظر: محمد توفیق عویضه، القاهرة: المجلس الاعلی للشؤون الاسلامیة، ۱۳۹۱ ق / ۱۹۷۱ م، ۱۳۱ ص.

بررسی اخلاق النبی، مثل حیاة النبی و شجاعة النبی و صلة الارحام است.

حقى، احسان، رسول الاسلام محمد ﷺ. سيرته ورسالته، بيروت: مؤسسة الرسالة، ١٤١٢ ق / ١٩٨٨ م، ٩٥ ص.

بررسى اخلاق النبى و سيره ى آن حضرت است.

الحماسى، مصطفى ابوسيف، شجاعة رسول الله ﷺ و سيرته، القاهرة: مكتبة ومطبعة مصطفى البايى الحلبى، ١٣٨٦ ق / ١٩٦٦ م، ٤٤ ص.

بررسى اخلاق النبى، سيره و شجاعت حضرت است.

الحمد، محمد بن ابراهيم، سوء الخلق: مظاهره اسبابه علاجه، الرياض: دار ابن خزيمة، ١٤١٦ ق، ١٣٦ ص.

بررسى سوء الخلق و اخلاق النبى و حسن الخلق آن حضرت، مثل مدارى آن حضرت است.

الحوفى، احمد محمد، من اخلاق النبى، القاهرة: دار نهضة مصر، ١٩٧٩ م، ٤٢٣ ص.

اخلاق النبى و شمائل المصطفى را با بررسى اين موضوعات: امانت، ايثار، تواضع، حياء، رحم، زهد، سيره، شورى، صبر، صدق، عدل، عفت، عفو، كرم و وفا به انجام مى رساند.

الحيانى، عبد الله بن محمد بن جعفر، اخلاق النبى ﷺ و آدابه، تحقيق: عصام الدين سيد الصبايطى، القاهرة: الدار المصرية اللبنانية، ١٤١٣ ق / ١٩٩٣ م.

چاپ ديگر

اخلاق النبى ﷺ و آدابه، تحقيق: احمد محمد مرسى، القاهرة: مكتبة النهضة المصرية، ١٩٧٢ م، ٢٨٨ ص.

اخلاق النبى ﷺ و آدابه، تحقيق: احمد محمد مرسى، زير نظر: محمد عبدالرحمن عثمان، القاهرة: الاهرام، ١٤٠١ ق / ١٩٨١ م، ٣١٦ ص.

خامنه اى، سيد على، الدروس العظيمة من سيرة الائمة الاطهار، بيروت: مركز بقية الله الاعظم للدراسات والنشر، ١٩٩٩ م.

الخزيم، محمد بن صالح بن سليمان، المرشد المبين فى ادب البنين: وصايا وحكم، الرياض: دار الوطن، ١٤٢٠ ق / ١٩٩٩ م، ٥٢٧ ص.

درباره‌ی تربیت از دید فرهنگ اسلامی، آداب اسلام، اخلاق اسلامی و انحرافات اخلاقی بر اساس روایات نبوی است.

خطاب، محمود شیت، ومضات من نور المصطفى ﷺ، بیروت: دار الفکر، [د.ت]، ۷۷ ص.
علاوه بر گزارش حوادث صدر اسلام، به ویژه حوادث مربوط به جهادهای رسول اکرم، به شمایل و اخلاق پیامبر اکرم نیز می‌پردازد.

الخطیب، محمد عبدالله، حول الدعوة والدعاة، القاهرة: دار المنار الحدیثة، ۱۴۱۳ ق / ۱۹۹۳ م، ۱۰۶ ص.

مسایلی مثل تربیت، دعوت، تبلیغ، اخلاق، عبادت و معنویت را بر اساس فرامین رسول اکرم ﷺ بررسی می‌کند.

الخفاجی، احمد بن محمد بن عمر، نسیم الریاض فی شرح شفاء القاضی عیاض، القاهرة: المطبعة الازهریة المصریة، ۱۳۲۵ ق.
درباره‌ی شمائل المصطفى و اخلاق النبی است.

چاپ دیگر

نسیم الریاض فی شرح شفاء القاضی عیاض، القاهرة: مطبعة عثمانیة (موزع)، ۱۳۱۴ ق، ۶۱۴ ص.

خوجه کمال الدین، المثل الاعلی فی الانبیاء، ترجمه: امین محمود الشریف، مقدمه: اللورد هدلی، بیروت: دار الفکر المعاصر، ۱۴۰۹ ق / ۱۹۸۹ م، ۲۷۱ ص.

نویسنده پیامبران ﷺ را به عنوان الگو و اسوه‌ی بشریت مطرح می‌کند و حوادث مهم در زندگی رسول اکرم ﷺ را توضیح می‌دهد. به ویژه اخلاق آن حضرت را به تفصیل بررسی کرده است.

الخولی، محمد عبدالعزیز، الادب النبوی عظمة بالغة وحکم عالیة وآداب سامیة: متخیرة من حدیث الرسول مشروحة شرحا واسعا يتصل بالحیة الحاضرة، بیروت: المكتبة العصریة، ۱۴۲۵ ق، ۲۳۸ ص.

چاپ دیگر

الادب النبوی، بیروت: دار الفکر، ۳۱۰ ص.

خیرالدین، عبدالعزیز، السیرة المعطرة محمد خاتم الرسل ﷺ، القاهرة: دار الفکر العریبی، ۱۳۸۸ ق / ۱۹۶۹ م، ۶۵۳+۸ ص.

درباره‌ی سیره‌ی حضرت رسول اکرم ﷺ است و ضمناً به اخلاق آن حضرت هم می‌پردازد.

داود، عبدالباری محمد، الحیاء فی الاسلام، الاسکندریة: مكتبة الاشعاع الفنية، ۲۰۰۲ م، ۱۵۳ ص.

غیر از حیا به دیگر مسایل اخلاق اسلامی و اخلاق النبى هم می‌پردازد.

دیدات، احمد حسین، محمد ﷺ المثل الاسمى، ترجمه: محمد مختار، القاهرة: المختار الاسلامی، ۱۴۱۲ ق / ۱۹۹۲ م، ۱۴۱ ص.

حضرت محمد ﷺ را به عنوان اسوه و الگوی بشریت مطرح کرده است، به ویژه اخلاق آن حضرت را قابل پیروی و الگوگیری می‌داند.

الرافعی، مصطفى صادق، محمد الانسان والرسول، بهکوشش: محمد عبدالعزیز، القاهرة: مجلة الاذاعة والتلفزيون، ۱۳۸۷ ق / ۱۹۶۷ م، ۳۶ ص.

درباره‌ی اخلاق النبى و سیره و شمائل النبى است.

الرشید، عبدالله محمد، القيادة العسكرية فی عهد الرسول ﷺ، دمشق: دار القلم، ۱۴۱۰ ق / ۱۹۹۰ م، ۷۷۳ ص.

تمامی کتاب درباره‌ی رهبری و مدیریت جنگی رسول اکرم ﷺ است. هم‌چنین اخلاق آن حضرت در جنگ‌ها و رفتارها با مخالفان را تحلیل کرده است.

رضا، محمد رشید، الوحی المحمدی...، القاهرة: مطبعة المنار، ۱۳۵۲ ق، ۳۳۵ ص.

درباره‌ی نبوة النبى، اخلاق اسلامی، حقوق الانسان و مناقب حضرت رسول ﷺ است.

الرقی، ابراهیم بن احمد بن محمد، احسن المحاسن، تحقیق: محمد علوی المالکی، مكة المكرمة: المكتبة السلفية، ۱۳۹۰ ق / ۱۹۷۰ م، ۴۷۴ ص.

درباره‌ی اولیای مسلمان، فضایل الاولیاء، اخلاق نبوی، تصوف، زهد، شمائل المصطفی، تصوف و معنویت بر اساس روایت‌های نبوی است.

الرياشي، لبيب، نفسية الرسول العربي محمد بن عبد الله، بيروت: دار الكشاف، ١٩٤٩ م، ١٨٩ ص.
درباره‌ی سیره، شمائل المصطفى، اخلاق النبي، شجاعة النبي و شخصية النبي
بر اساس روايات حضرت رسول ﷺ است.

الزرقاني، محمد بن عبد الباقي بن يوسف، شرح الزرقاني على المواهب اللدنية، القاهرة:
[د.ن]، ١٢٩١ ق.

درباره‌ی سیره، اخلاق النبي، بلاغت النبي و شمائل المصطفى است.

زينو، محمد بن جميل، قطوف من الشمائل المحمدية والاخلاق النبوية والآداب الاسلامية،
[د.م.د.ن، د.ت]، ١٢٨ ص.

درباره‌ی آداب اسلامي، اخلاق النبي، شمائل النبي، مولد النبي، اخلاق
اسلامي، ادعيه النبي، سيره، عبادات و فضائل النبي است.

زينو، محمد بن جميل، مجموعة رسائل التوجيهات الاسلامية لاصلاح الفرد والمجتمع، جده:
مكتبة العلم، ط ٣، ٤١٧ ص.

علاوه بر طرح مسائلي مثل اصلاح اجتماعي، اصلاح ديني، توحيد، وعظ و
ارشاد، احكام الغناء و نقد مستشرقين، به اخلاق پيامبر اکرم، احسان و ايتار آن
حضرت و شمائل ايشان نيز مي پردازد.

سالم، عبدالله نجيب، مواقف انسانية في السيرة النبوية، بيروت: دار ابن حزم، ١٤١٤ ق/
١٩٩٤ م، ٢٥٤ ص.

درباره‌ی سیره‌ی رسول اکرم ﷺ، اخلاق النبي، حکمة النبي، عفو النبي، کرم
النبي و معامله النبي است.

سراج الدين، عبدالله، سيدنا محمد رسول الله ﷺ. شمائله الحميدة، خصاله المجيدة، حلب:
جمعية التعليم الشرعي (موزع)، ١٤٠٢ ق / ١٩٨٢ م، ط ٣، ٤٢٩ ص.

درباره‌ی اخلاق النبي، شمائل المصطفى، حقوق النبي و سیره‌ی رسول
اکرم ﷺ است.

سلطان، ياسين، مع الرسول ﷺ، جده: المجموعة الاعلامية، ١٤١٠ ق / ١٩٩٠ م، ١٠٢ ص.
درباره‌ی سیره، اخلاق النبي، دعوت اسلامي و شمائل المصطفى است.

السمان، محمد عبد الله، الرحمة المهداة، القاهرة: دار الاعتصام، ١٤٠٤ ق / ١٩٨٤ م، ٩٣ ص.
درباره‌ی تربیت اسلامی، دعوت اسلامی، سیره، اخلاق النبی و مساوات در
اسلام است.

الشامی، صالح احمد، من معین الشمائل، بیروت: المکتب الاسلامی، ١٤١٨ ق / ١٩٩٧ م،
٥٣٥ ص.

درباره‌ی سیره، شمائل المصطفی، آداب اسلامی، اخلاق اسلامی، اخلاق
النبی، اوصاف النبی و حقوق النبی است.

الشعراوی، محمد متولی، الرسول ﷺ بین المعجزة والواقع، به کوشش: زکریا القاضی، القاهرة:
الروضة للنشر، ٩٦ ص.

درباره‌ی اخلاق النبی، اوصاف النبی، عتاب النبی، تعدد الزوجات، رد شبهات
مستشرقین و سیره‌ی حضرت رسول اکرم ﷺ است.

شقره، محمد ابراهیم، السیرة النبویة العطرة فی الايات القرآنیة المسطرة، الرياض: مكتبة
المعارف، ١٤١٨ ق / ١٩٩٨ م، ٤٨٠ ص.

درباره‌ی سیره‌ی حضرت رسول اکرم ﷺ، اخلاق النبی، بشارة الرسول، شمائل
المصطفی و عصمت النبی است.

شلبی، احمد، محمد ﷺ فی المدینة، القاهرة: وزارة الاوقاف، ١٤١٥ ق / ١٩٩٥ م، ١١٨ ص.
درباره‌ی سیره‌ی حضرت رسول ﷺ، اخلاق النبی و دعوت اسلامی است.

شلبی، محمود، محمد: سید الناس، تونس: الدار التونسية للنشر، ١٩٨٩ م، ١٦٤ ص.
درباره‌ی اخلاق النبی، سیره، شمائل المصطفی و تربیت اسلامی بر اساس
روایات نبوی است.

الصاغر جی، اسعد محمد سعید، سیدنا محمد رسول الله ﷺ الاسوة الحسنة، دمشق: دار الكلم
الطيب، ١٤١٧ ق / ١٩٩٧ م.

درباره‌ی دعوت اسلامی، سیرت محمد ﷺ، اخلاق النبی و شمائل المصطفی است.

طاحون، احمد بن محمد، الکوکب المنیر فی ادب النفس وتهذیب الضمیر، القاهرة: مكتبة
التراث الاسلامی، ١٤١٣ ق / ١٩٩٢ م، ٤١٥ ص.

درباره‌ی اخلاق النبی، ارزش‌های اسلامی، محاسبه‌ی نفس، مکارم الاخلاق، تربیت، حفظ اللسان و صبر است.

طاحون، رتبه ابراهیم خطاب، قبسات من اخلاق النبی ﷺ، القاهرة: السلام للطباعة والنشر، ۱۴۱۴ ق / ۱۹۹۳ م، ۲۳۵ ص.

درباره‌ی اخلاق النبی، تواضع، حلم، حیا، اخلاق، تربیت و وفا است.

الطبری، احمد بن عبدالله بن محمد، خلاصة سير سيد البشر ﷺ، تحقيق: طلال جميل رفاعی، مكة المكرمة: مكتبة نزار مصطفى الباز، ۱۴۱۸ ق / ۱۹۹۷ م، ۲۰۶ ص.

درباره‌ی سیره، اخلاق النبی، فضایل و اوصاف النبی و شمائل المصطفى است.

الطرشه، عدنان، ماذا يحب النبي محمد ﷺ وماذا يكره، الرياض: مكتبة العبيكان، ۱۴۲۳ ق / ۲۰۰۲ م، ۶۲۵ ص.

درباره‌ی شمائل الرسول، سیره‌ی نبوی، اخلاق النبی، عبادات و آداب اسلامی است.

طعیمه، صابر، الادب النبوی فی ضوء العلم الحديث: دراسة فی علم السلوك الاسلامی، بیروت: دار الجیل، ۱۴۰۷ ق / ۱۹۸۷ م، ۲۰۸ ص.

درباره‌ی آداب، صفات النبی، اخلاق اسلامی و سیره‌ی آن حضرت بر اساس احادیث نبوی است.

طلفاح، خیرالله، محمد المثل الاعلی للانسان الكامل قائمة الامة و هاديتها، بغداد: مكتبة الوطنية، ۱۹۸۲ م، ۲۵۶ ص.

درباره‌ی حضرت رسول به عنوان انسان کامل است و این‌که مسلمانان باید ایشان را الگو قرار دهند.

الطهطاوی، احمد مصطفى قاسم، صفة ضحك و بكاء النبي ﷺ و مزاحه مع اصحابه، به كوشش: احمد عبدالتواب عوض، القاهرة: دار الفضيلة، ۱۹۹۵ م، ۱۲۶ ص.

درباره‌ی سیره، اخلاق النبی، بکاء النبی، ضحك النبی و مزاح النبی است.

الطهطاوی، رفاعه رافع، نهاية الايجاز في سيرة ساكن الحجاز ﷺ، تحقيق: عبدالرحمن حسن محمود، فاروق حامد بدر، القاهرة: مكتبة الآداب، ۱۹۸۲ م، ۱۵۸ ص.

درباره‌ی اخلاق النبی، سیره، غزوات النبی، هجرت و شمائل المصطفى است.

الطويل، السيد رزق، لكي تستعيد امتنا ذاكرتها، القاهرة: المؤسسة العربية الحديثة، ١٩٨٨ م، ص ٣٥١.

نويسنده، مسایل جدید جهان اسلام، مثل علمانیت و حقوق زن را بررسی و یکی از بحران‌های جهان اسلام را ضعف‌های اخلاقی مسلمانان دانسته و از این‌رو الگوگیری و اقتدا به اخلاق نبوی را مطرح کرده است.

العباد، عبدالمحسن بنحمد، من اخلاق الرسول الكريم ﷺ، المدينة المنورة: الجامعة الاسلامية، ١٤١١ ق، ط ٥، ص ٤٨.

درباره‌ی اخلاق النبى، سيره، اخلاق اسلامى و شمائل المصطفى است.

العبد، عبداللطيف محمد، موقف الرسول ﷺ من اهل العقائد الاخرى، القاهرة: مطابع مذکور، ١٣٩٦ ق / ١٩٧٦ م، ص ٢٢٢.

درباره‌ی اخلاق النبى، توحيد، دعوت اسلامى، سيره‌ی آن حضرت، به ویژه نسبت به دشمنانش است.

عبدالسلام، عبدالرحمن ابوعامر، النظام الخلقى فى الاسلام، حائل: دار الاندلس للنشر، ١٤٢٤ ق / ٢٠٠٣ م، ص ٢٤٧.

درباره‌ی اخلاق اسلامى، تربيت، علم الاخلاق، الخير والشر، سعادته، عقل، فطرت، الزام خلقى، مصادر الالتزام الخلقى، ايمان، رقابة الضمير، اخلاق النبى، اخلاص الصحابه و قدوة حسنه است.

عبدالعال، سيد محمد حسين، مواقف من حياة الرسول واصحابه، القاهرة: مركز الاهرام للترجمة والنشر، ٢٠٠١ م.

عبدالفتاح، اسماعيل، الانوار البهية فى الوصايا الاسلامية، القاهرة: الدار المصرية اللبنانية، ١٩٩٨ م، ص ١٩٠.

درباره‌ی وصايا، الوصية فى الاسلام، وصايا النبى، وصايا الصحابه، وصايا الصالحين، تقوى الله و اخلاق اسلامى است.

عبدالقادر، حامد، الاسلام: ظهوره وانتشاره فى العالم، القاهرة: دار نهضة مصر، ط ٣، ص ٢٨٧.

درباره‌ی بعثت‌النبی، اخلاق‌النبی و سیره‌است. به ویژه اخلاق‌نبوی و نقش آن را در انتشار اسلام در جهان بررسی کرده است.

عبدالله، محمد حسن، رحمة الله للعالمین ﷺ، القاهرة: مكتبة الآداب، ۱۹۹۰ م، ۱۷۵ ص.
درباره‌ی اخلاق‌النبی، دعوت اسلامی، سیره، شوری، اخلاق اسلامی، افشاء السلام، تربیت اسلامی، زوجات‌النبی و مجتمع اسلامی است.

عبدالمهدی بن عبدالقادر بن عبدالهادی، السیرة النبویة فی ضوء القرآن والسنة، القاهرة: المؤسسة العربية الحديثة، ۱۹۸۸ م، ۲۴۰ ص.

به موضوعاتی مانند سیره‌ی نبوی و اخلاق‌النبی پرداخته و اخلاق‌نبوی را از دیدگاه قرآن و احادیث بررسی کرده است.

عبود، شلتاغ، فی السیرة والادب النبوی الشریف، بیروت: دارالهادی، ۲۰۰۴ م.

عتر، حسن ضیاء‌الدین، نبوة محمد ﷺ فی القرآن، بیروت: دار البشائر الاسلامیة، ۱۴۱۰ ق / ۱۹۹۰ م، ۳۷۵ ص.

بررسی‌ایمان بالرسول، اخلاق‌النبی، فضایل و اوصاف‌النبی، رد شبّهات و عصمة‌النبی است.

عزام، عبدالرحمن بک، بطل‌الابطال، مصر: مطبعة مصطفى الحلبي، ۱۳۵۷ ق، ۱۱۹ ص.

چاپ دیگر

بطل‌الابطال، الرياض: وزارة المعارف، ۱۳۸۹ ق / ۱۹۶۹ م، ۱۱۶ ص.

درباره‌ی صفات‌النبی، سیره، اخلاق‌النبی، شمائل‌المصطفی، عبقریه‌الرسول و دعوت آن حضرت است.

عزام، عبدالعزیز محمد، محمد الرسول الاعظم ﷺ، زیر نظر: محمد توفیق عویضه، القاهرة: المجلس الاعلى للشؤون الاسلامیة، ۱۳۹۴ ق / ۱۹۷۴ م، ۱۱۹ ص.

درباره‌ی حضرت محمد ﷺ و بررسی اخلاق‌ایشان، اخلاق‌النبی، تربیت و سیره‌ی آن حضرت است.

عطار، مصطفی حسین، مواقف من السیرة النبویة، بیروت: دار العلم للملایین، ۱۴۰۲ ق / ۱۹۸۱ م، ۲، ۳۱۰ ص.

درباره‌ی آداب اسلامی، اخلاق النبى، شفاعت، شمائل المصطفى، آداب
النكاح، سيره‌ی آن حضرت و فضایل نبى اکرم ﷺ است.

العقيدى، طه عبدالله، من صفات الرسول ﷺ الخلقية والخلقية، القاهرة: الدار المصرية اللبنانية،
١٤١٥ ق/ ١٩٩٥ م، ٤٤٧ ص.

درباره‌ی اخلاق النبى، اوصاف النبى، زوجات النبى، سيره، شمائل المصطفى،
آداب اسلامى و اخلاق اسلامى است.

العقاد، عباس محمود، حقائق الاسلام و اباطيل خصومه، بيروت: المكتبة العصرية، [د.ت]،
٣٠٣ ص.

درباره‌ی خصائص الاسلام و رد شبهات، عبادات و معاملات النبى، حقوق
الانسان و اخلاق اسلامى است.

العقاد، عباس محمود، عبقرية محمد، صيدا: المكتبة العصرية، [د.ت]، ١٥٩ ص.
درباره‌ی محمد ﷺ، سيره‌ی آن حضرت، شمائل المصطفى، اخلاق النبى و
فضایل آن حضرت است.

علوى، محمد فال بن عبدالله بن محمد فال، نيل السؤل من شمائل الرسول، [بيروت]:
٢٠٠١ م.

على، خليل ابراهيم، عظمة الرسول ﷺ، القاهرة: [د.ن]، ١٩٨١ م، ١٤٠ ص.
درباره‌ی سيره و عظمة الرسول ﷺ، اخلاق النبى، اوصاف الرسول و زوجات
الرسول است.

عمر هاشم، احمد، الاخلاق فى ضوء القرآن والسنة، القاهرة: دار الصفوة، ١٤١٥ ق/ ١٩٩٤ م،
١١٣ ص.

درباره‌ی اخلاق اسلامى، آداب اسلامى، اخلاق النبى، الاخلاص، التواضع،
الرحمة، حب الوطن، حقوق الجار و سماحت آن حضرت است.

العنانى، حسن صالح، التهيئة والاعداد لسيدنا محمد ﷺ واصحابه، القاهرة: المعهد الدولى
للبنوك والاقتصاد الاسلامى، ١٤٠٣ ق/ ١٩٨٣ م، ٢٢٠ ص.

درباره‌ی اخلاق النبى، سيره‌ی آن حضرت و عصمة النبى است.

العودة، سليمان بنحمد، قضايا و مباحث فى السيرة النبوية، الرياض: دار المسلم، ١٤١٦ ق /
١٩٩٦ م، ١٨٠ ص.

دربارهى سيره، اخلاق اسلامى، اخلاق النبى، تربيت، خصائص النبى و شمائل
المصطفى است.

عوض الله، احمد الصباحى، اخلاق الانبياء عليهم الصلاه والسلام، القاهرة: [د. ن.]، ١٩٧٢ م،
٢٠٣ ص.

چاپ ديگر

اخلاق الانبياء، محمد الفحاح، القاهرة: مكتبة مدبولى، ١٤٠٣ ق / ١٩٨٣ م، ٤٥٣ ص.

دربارهى اخلاق الانبياء، فضائل الانبياء، اخلاق النبى و شمائل المصطفى است.

عويس، عبدالحليم، شخصية الرسول ﷺ فى ضوء المقاييس الانسانية، الرياض: جامعة الامام
محمد بن سعود الاسلامية، ١٤١٣ ق / ١٩٩٢ م، ٨٠ ص.

دربارهى اخلاق اسلامى، شخصية الرسول، شمائل النبى، فضائل الرسول،
سيره نبوى و شخصيات انسانيه است.

عيسى، عبده غالب احمد، اخلاق النبى عليه الصلاه والسلام، بيروت: دار الجيل، ١٤١٠ ق /
١٩٩٠ م، ٥٦ ص.

بررسى اخلاق النبى، تواضع النبى، حلم النبى، معاملة النبى، حياء النبى، رحمة
النبى، سيره و وفاء النبى است.

عيسى، كمال محمد، كلمات فى الاخلاق الاسلامية، جده: دار المجتمع، ١٤٠٩ ق / ١٩٨٨ م،
١٥٥ ص.

دربارهى اخلاق اسلامى، اخلاق النبى، تواضع، آداب اسلامى، الزام خلقى،
النية والعمل، ثواب و عقاب، خير و شر، سلوك اخلاقى، صبر، عدل،
فطرت، قيم اخلاقية، مواد ترغيبيه، مواد ترهيبيه، وعظ وارشاد و وقاى
به عهد است.

الغزالي، ابي حامد محمد، اخلاق النبوة و آداب المعيشة، دمشق: دارالبشائر، ١٩٩٩ م،

١٠٥ ص.

چاپ دیگر

اخلاق النبوة وآداب المعيشة، تحقيق: قاسم النوري، دمشق: دار البشائر، ١٤١٩ ق / ١٩٩٩ م، ١٠٥ ص.
درباره ی آداب اسلامی، اخلاق النبی، سیره، آداب الطعام، آداب اللباس، شمائل المصطفى و معجزات النبی است.

الغزالی، محمد بن محمد بن محمد، المحبة والشوق والانس والرضا، تحقيق: زهير شفيق الكبي، بيروت: دار الفكر العربي، ١٩٩١ م، ١٠٤ ص.

درباره ی تصوف، محبة الله، محبة النبی، اخلاق اسلامی، كتاب احیاء علوم الدین و مقامات التصوف است.

الغزالی، محمد بن محمد بن محمد، المرشد المبين الى موعظة المؤمنین من احیاء علوم الدین، مقدمه: محمود نصار الحلبي، مصر: مكتبة و مطبعة مصطفى البابي الحلبي و اولاده، ١٣٨٩ ق / ١٩٦٩ م، ط ٣، ٣٠٣ ص.

درباره ی توحيد، عبادات، عقايد، وعظ و ارشاد، آداب اسلامی، آداب الاكل والشرب، آداب التلاوة، آداب الصحبة، آداب المعاشرة، احوال القبر، اخلاق اسلامی، اخلاق النبی، ادعيه و اوراد، اسلام، ايمان، تصوف، تلاوة القرآن، حج، حسنات و سيئات، رذائل، زهد و فضائل است.

فتح الباب، حسن، القيام الخلقية والانسانية، [١٩٧١ م].

فتلاوی، سهيل حسين، ادب المجالس في الاسلام في عهد النبی محمد: دراسة مقارنة في ضوء اللقاءات و المؤتمرات الدبلوماسية المعاصرة، امان: دار الضياء، ٢٠٠١ م.

الفريخ، مازن بن عبدالكريم، كيف نكسب الناس، الرياض: مؤسسة أسام للنشر، ١٤١٣ ق / ١٩٩٢ م، ٣٩ ص.

درباره ی اخلاق اسلامی، دعوت اسلامی، سلوك، علاقات اجتماعيه، اخلاق الداعية، اخلاق النبی، وعظ و ارشاد است.

فريد، احمد، مواقف ايمانية، الرياض: دار طيبة، ١٤١٩ ق / ١٩٩٨ م، ٥٢٦ ص.

درباره ی آداب اسلامی، ايمان، وعظ و ارشاد، اخلاق اسلامی، اسلام، العفة، الولاء و البراء، توبه، جهاد، صبر، صحابه، صدقه التطوع و محبة النبی است.

الفربوائی، عبدالرحمن بن عبدالجبار، ضحک النبی و تبسمه و مزاحه، ریاض: دار الکتاب
والسنة، ۱۴۲۵ ق.

فیض کاشانی، اخلاق النبوة والامامة، بیروت: دار المحجة البيضاء، ۱۴۲۶ ق / ۲۰۰۵ م، ۳۱۲ ص.
بخشی از کتاب المحجة البيضاء است که خود آن تهذیب و بازنویسی کتاب
احیاء علوم الدین ابو حامد غزالی است.

فیض بر اساس روایات شیعی به آداب رسول اکرم ﷺ و اخلاق آن حضرت
می پردازد. کتاب در سه بخش تنظیم شده است:

بخش اول با عنوان اخلاق النبی و کراماته دارای این مباحث است: تأدیب
پیامبر اکرم توسط خداوند، اخلاق رسول اکرم ﷺ، سخن و لبخند آن حضرت،
آداب حضرت در لباس و طعام، خودداری حضرت از انجام دادن
مکروهات، سخاوت حضرت، شجاعت و تواضع، صورت و چهره و بدن
حضرت، خُلق و اخلاقیات. بخش دوم درباره‌ی اخلاق ائمه است و
بخش سوم با عنوان اخلاق الشیعة به صفات مؤمنان و ویژگی‌های
شیعیان می پردازد.

قابل، سعید محمد، القدوة: منهاج و نماذج، قاهرة: دار التوزیع والنشر الاسلامیة، ۲۰۰۲ م.
حضرت محمد ﷺ را به عنوان الگوی رفتاری برای مسلمانان مطرح کرده است.

قرشی، باقر شریف (متولد ۱۹۲۶ م)، اخلاق النبی ﷺ و اهل بیتی ﷺ، قم: مهر
امیرالمؤمنین ﷺ، ۱۴۲۵ ق، ۳۳۶ ص.

قرشی، خالد بن عبدالله، تریة النبی لاصحابه فی ضوء الکتاب والسنة، مکه: دار التریة
والتراث، ۲۰۰۱ م.

القزوینی، حسن مرتضی، الرسول الاکرم مدرسة الاخلاق، بیروت: دار البیان العربی، ۱۹۹۱ م،
۳۰۴ ص.

درباره‌ی رفتارهای اخلاقی و خلق و خوی رسول اکرم ﷺ است.

القسطلانی، احمد بن محمد، خصوصیات الرسول، قاهرة: ۱۹۹۵ م، ۲۶۷ ص.

ویژگی‌های اخلاقی حضرت رسول ﷺ را بررسی کرده است.

القسطلاني، المحمدية للامام، الزهور الندية في خصائص واخلاق خير البرية: تهذيب المقصد الثالث من كتاب المواهب اللدنية بالمنح، تحقيق: احمد بن محمد طاحون، القاهرة: مكتبة التراث الاسلامي، ١٤١٥ ق / ١٩٩٥ م، ٢٢٧ ص.

دربارهى اخلاق اسلامى، اخلاق النبى، اوصاف النبى، شمائل المصطفى، آداب اسلامى، آداب الطعام، بلاغه النبى، سيره و لباس النبى است.

قميحه، جابر، مدخل الى القيم الاسلامية، القاهرة: دار الكتاب المصرى، ١٤٠٤ ق / ١٩٨٤ م، ١٦٩ ص.

دربارهى اخلاق اسلامى، اخلاق النبى، اسلام و تربيت اسلامى است.

كحيل، عبد الوهاب، الجوانب الاعلامية في حياة الرسول ﷺ، القاهرة: دار الهداية، ١٩٨٧ م، ٣٠٤ ص.

دربارهى اخلاق النبى، اعلام اسلامى، سيره، عصر مكى، اعلام، انبياء و رسل، حياة النبى و وسائل الاعلام است.

كشك، عبد الحميد، صاحب الرسالة العصماء محمد ﷺ وصور من اخلاقه، القاهرة: المكتب المصرى الحديث، ١٩٨١ م، ١١٠ ص.

دربارهى اخلاق اسلامى، اخلاق النبى، بز الوالدين، صلة الرحم، اسلام، بخل، حسنات و سيئات، سيره، قذف، كبر، وعظ و ارشاد است.

كلاس، صلاح الدين خليل، الوصايا التى اوتيتها رسول الله: سبعا من المثنى فى القرآن العظيم، دمشق: دار القادري، ٢٠٠٤ م.

الكيلاى، مؤيد، كيف انتشر الاسلام، الرياض: منشورات الفاخرية، ٢٨٥ ص.

به دليل اين كه علت مهم انتشار اسلام را اخلاق نبوى دانسته، به بررسى ابعاد اين مسأله پرداخته است.

المالكى، محمد علوى، محمد ﷺ الانسان الكامل، دبی: المؤلف، ١٤١١ ق / ١٩٩٠ م، ط ٤، ٣٤١ ص.

دربارهى سيره، شمائل المصطفى، اخلاق النبى، اوصاف النبى، تربيت اسلامى، عتاب النبى و عصمة النبى است.

المباركفوري، صفى الرحمن، الرحيق المختوم: بحث فى السيرة النبوية على صاحبها افضل الصلاة والسلام، كراتشى: دار الكتاب والسنة، ١٤١٦ ق، ٦٧٢ ص.

دربارهى اخلاق نبوى و برخى مسايل اعتقادى مربوط به حضرت رسول اكرم ﷺ است.

المباركفوري، صفى الرحمن، روضة الانوار فى سيرة النبي المختار ﷺ، الرياض: مكتبة دار السلام، ١٤١٤ ق، ٢٣٥ ص.

دربارهى سيرة النبي، اخلاق النبي و اوصاف النبي است.

محمد بن على بن حسن و صديق حسن خان، تخريج الوصايا من خبايا الزوايا، القاهرة: المطبعة المنيرية ببولاق، ١٣٠٢ ق، ٥٣ ص.

دربارهى وصايا، وعظ وارشاد، وصايا القرآن، وصايا النبي، اخلاق اسلامى و تصوف است.

محمود بن الشريف، الرسول فى القرآن، مشرف: شكرى محمد عياد، بيروت: دار ومكتبة الهلال، ١٤٠١ ق / ١٩٨١ م، ط ٣، ١٣٤ ص.

دربارهى اخلاق النبي، القرآن والنبي، بدء الوحي، نزول الوحي، حقوق النبي و سيره است.

محمود، على عبدالحليم، عالمية الدعوة الاسلامية، المنصورة: دار الوفاء، ١٤١٢ ق / ١٩٩٢ م، ٦٢٢ ص.

دربارهى دعوت اسلامى، عالمية الاسلام، اخلاق اسلامى، الاسلام والسياسة، حقوق الانسان، سيره و شمولية الاسلام است. بيشر به اخلاق سياسى و تأثير اخلاق نبوى بر مسلمانان جهان پرداخته است.

المسند، عبدالعزيز بن عبدالرحمن، النهج المحمدى، جده: دار العمير، ١٤٠٧ ق، ط ٢، ٣٥٣ ص.

دربارهى ثقافة اسلاميه، سيره، اخلاق النبي، جهاد و دعوت اسلامى است.

المسير، محمد سيد احمد، الرسول ﷺ وقضايا المجتمع، القاهرة: المؤسسة العربية الحديثة، ١٩٨٨ م، ١٧٦ ص.

دربارهى اخلاق النبي، فلسفة السيره، قضايا اجتماعية، مواقف النبي، ادب

الدعوة، الرسول والاطفال، الرسول والشباب، الرسول والمرأة، دعوة اسلامية، سيره، شخصية الداعية، شوري و عدالة اجتماعية است.

ملا على القارى، على بن سلطان محمد الهروي، جمع الوسائل فى شرح الشمائل، بيروت: دار المعرفة، [د.ت.]، ط ٢.

چاپ ديگر

جمع الوسائل فى شرح الشمائل، [د.م.]: مطبعة شيخ يحيى، ١٢٩٠ ق، ٦٠٨ ص.

درباره آداب نبويه، اخلاق النبى، شمائل المصطفى، صفات النبى، ادعيه واذكار، رؤية النبى، سيره، صفات النبى، صفة صلاة النبى، صفة عبادة النبى، صفة كلام النبى، صفة مشى النبى و صفة نوم النبى است.

ملا على القارى، على بن سلطان محمد، شرح الشفا للقاضى عياض، بيروت: دار الكتب العلمية، [د.ت.]، ٢ مج.

درباره اخلاق النبى، شمائل المصطفى، فضائل النبى، معجزات النبى، اعجاز القرآن، سيره و معجزات نبويه است.

الملا، خليل ابراهيم، مائة خصلة من خصال الرسول، القاهرة: مكتبة الزهراء، ١٩٨٦ م، ١٢٧ ص.

درباره مناقب و خصلتهاى اخلاقى حضرت رسول اكرم ﷺ است.

ملا خاطر، خليل ابراهيم، شمائل الرسول الامين ﷺ، جدة: دار القبلة للثقافة الاسلامية، ١٤١٦ ق / ١٩٩٥ م، ٨٠ ص.

درباره شمائل المصطفى و سيره و اوصاف النبى و اخلاق النبى است

ملك، بدر محمد، الزهر الندى فى وصف جمال النبى ﷺ، الكويت: مكتبة الصحوة الاسلامية، ١٤١٢ ق / ١٩٩٢ م، ١٢٠ ص.

درباره جمال النبى، سيره، نبوت محمد، وصف النبى، احاديث صفات الرسول، اخلاق نبويه، حلية النبى، شعر اسلامى، شمائل المصطفى و صفات الرسول است.

المنصور فورى، محمد سليمان سلمان بن احمد، رحمة للعالمين، ترجمه: سمير عبد الحميد ابراهيم، الرياض: دار السلام، ١٤١٨ ق، ١٠١١ ص.

درباره سیره، اخلاق النبى، اسلام، اعجاز القرآن، انتشار الاسلام، خصائص النبى، دعوة اسلامية، رسائل النبى، زوجات النبى، عصر جاهلى و فضائل النبى است.

الميدانى، عبدالرحمن حسن حبنكه، الوجيزه فى الاخلاق الاسلامية واسسها، مكة المكرمة: المكتبة المكية، ١٤١٨ ق / ١٩٩٧ م، ٥٠٩ ص.

درباره اخلاق اسلامى، اخلاق النبى، امانت، ايثار، تواضع، حب الحق، حسد، خيانت، رحمت، شجاعت، شهادة الزور، صبر، صدق، عفت و علو الهمة است.

النبهانى، يوسف بن اسماعيل حلب و فاخورى، محمد، الفضائل المحمدية التى فضل الله بها على جميع البريه، دار القلم، ٢٣٩ ص.

الندوى، عبدالله عباس، تعاليم محمد بن عبدالله ﷺ، [بى جا]، دار العلوم سبيل السلام، ٢٠٠٠ م، ٢٥٦ ص.

نعمانى، احمد بن ناصر، طموحات السلف الواجبة على الخلف، جده: احمد بن ناصر نعمانى، ٢٠٠٠ م.

نوح، مختار، يوميات صحابى فى محنة: دراسة تحليلية لحديث و حديثه الصحابى الجليل كعب ابن مالك، [قاهره]: توزيع مركز المستقبل للدراسات، [٢٠٠١ م].

نور حسن، حسن، التاديب مع الرسول فى ضوء الكتاب و السنة، دار المجتمع، ١٩٩١ م، ٣٩٥ ص.

برنامه هاى حضرت رسول اكرم ﷺ براى تربيت مردم تشریح شده است.

الهروى، على بن سلطان محمد، و ملا على القارى، جمع الوسائل فى شرح الشرائع، القاهرة: المطبعة الادبية، ١٣١٧ ق.

درباره سیره، شمائل المصطفى، آداب اسلامى، اخلاق اسلامى، اخلاق النبى و اوصاف النبى است.

الهلالی، سلیم بن عید، منهج الانبیاء فی تزکیة النفوس، الخیر: دار ابن عفان، ۱۴۱۷ ق / ۱۹۹۷ م، ط ۲، ۱۵۵ ص.

درباره‌ی تربیت اسلامی، تزکیة النفس، اخلاق اسلامی، اخلاق النبی، العبادات و تزکیة النفس، تصوف و تقوا است.

الوادعی، ام عبدالله، الصحیح المسند من الشمائل المحمدیه، تحقیق: مقبل بن هادی الوادعی، القاهرة: دار الحرمین، ۱۴۱۶ ق / ۱۹۹۵ م.

درباره‌ی شمائل المصطفی، اخلاق اسلامی، اخلاق النبی و سیره است.

الوجیه، محمد بن قاسم، المنهاج السوی شرح منظومة الهدی النبوی، تحقیق: محمد بن احمد الجرافی، صنعاء: دار الحکمة الیمانیة، ۱۴۰۸ ق / ۱۹۸۸ م، ۴۵۶ ص.

درباره‌ی سیره، آداب اسلامی، اخلاق النبی و شمائل المصطفی است.

الولیدی، عبده عباس، جامع الآداب الاسلامیة، جدة: مكتبة الصحابه، ۱۴۱۴ ق / ۱۹۹۳ م، ۳۶۵ ص.

درباره‌ی آداب اجتماعی، آداب اسلامی، اخلاق اسلامی و اخلاق النبی است.

یوسف، حسن محمد، سید الدعاة علیه السلام، القاهرة: دار الانسان، ۱۳۹۹ ق / ۱۹۷۹ م، ۲۵۵ ص.

چاپ دیگر

سید الدعاة محمد علیه السلام، القاهرة: مكتبة ابن سینا، ۱۹۹۲، ۱۷۵ ص.

درباره‌ی دعوت اسلامی، سیره، مولد النبی، اخلاق النبی، ادب الدعوة،

اسالیب الدعوة، دعوة النبی، زهد النبی، شجاعة النبی، شمائل النبی و

عبادة النبی است.

الیوسف، عبدالله احمد، اخلاقیات الرسول الاعظم: دراسة تحليلیة للسیرة الاخلاقیة للرسول

الاعظم، بیروت: دار القاری، ۲۰۰۵ م، ۱۲۴ ص.

فصل سوم: مقالات فارسی

«آداب معاشرت پیامبر»، ماهنامه‌ی موعود، ش ۶۶ (مرداد ۱۳۸۵)، ص ۶۷.

«اخلاق نبوی»، پیام انقلاب، پ ۲۲۴، صص ۴-۵.

اسماعیلی، معصومه، «منادی اخلاق»، ماهنامه‌ی نامه جامعه، ش ۲۴ (شهریور ۱۳۸۵)،
ص ۳۷.

امین‌زاده، محمدرضا (تولد ۱۳۳۲)، «شخصیت عرفانی و اخلاقی پیامبر ﷺ»، نور علم، ش ۲۲
الی ش ۳۷ (مرداد ۱۳۶۶ - آبان ۱۳۶۹)، صص ۷۶ - ۸۱.
توضیحات: این مقاله نه قسمت است.

بانکی پورفرد، امیرحسین، «کرامت زن در اندیشه‌های قرآنی پیامبر اعظم ﷺ»، فصلنامه‌ی
قرآنی کوثر، ش ۲۰ (بهار ۱۳۸۵)، ص ۴۴.

«پیامبر اعظم ﷺ این گونه بوده‌اند، ما چگونه ایم؟»، ماهنامه‌ی پاسدار اسلام، ش ۲۹۶ (مرداد
۱۳۸۵)، ص ۳۹.

«پیامبر گرامی اسلام بهترین الگوی اخلاقی و رفتاری برای بشریت است»، هفته‌نامه‌ی گل‌بانگ
مسجد، ش ۴۴ (یکشنبه ۱۷ خرداد ۱۳۸۳)، ص ۱.

جوادی آملی، عبدالله، «سیره‌ی پیامبر اسلام ﷺ و چگونگی دعوت به حق»، ماهنامه‌ی
پاسدار اسلام، ش ۲۹۶ (مرداد ۱۳۸۵)، ص ۶.

جوان‌مهر، حسین، «حضرت محمد ﷺ، برترین اسوه‌ی قرآنی»، گلستان قرآن، ش ۱۵۸
(اردیبهشت ۱۳۸۱)، صص ۵ - ۷.

حیبیان، زهرا، «فرهنگ اسوه»، فرهنگ کوثر، ش ۳۳ (آذر ۱۳۷۸)، صص ۴۳ - ۴۴.
توضیحات: قسمت اول.

حجتی کرمانی، محمد جواد (تولد: ۱۳۱۱)، «سیره‌ی تربیتی رسول اکرم ﷺ»، مسجد، ش ۱
(فروردین ۱۳۷۱)، صص ۲۴ - ۲۷ و ۵۹.
توضیحات: قسمت اول.

حسینی‌نیا، اقبال، «برگی از سیره‌ی اخلاقی پیامبر اعظم ﷺ»، ماهنامه‌ی گنجینه‌ی طویی،
شماره‌های ۸ - ۹ (مرداد - شهریور ۱۳۸۵).

حسینی، غلامحسین، «پیامبر مدارا و قاطعیت»، کتاب نقد، شماره‌های ۱۴ - ۱۵ (تیر ۱۳۷۹)،
صص ۳۲۲ - ۳۳۹.

حسینیان مقدم، حسین، «اخلاق نبوی ﷺ در آثار حدیثی و پژوهشی، درآمدی بر اخلاق‌نگاری در سیره نبوی»، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، شماره‌های ۶۱-۶۲ (آذر ۱۳۸۱)، صص ۱۹۶-۲۰۵.

حقیقت‌خواه، محمد، «خلق عظیم پیامبر»، ماهنامه‌ی گنجینه‌ی طویی، ش ۵ (اردیبهشت ۱۳۸۵)، ص ۱۱.

حکیمی، امیر مهدی (تولد: ۱۳۵۴)، «فرازهایی از اخلاق اجتماعی و فردی پیامبر اسلام ﷺ»، گلستان قرآن، ش صفر، صص ۶۳-۶۶.

خاتمی، احمد، «سیری در رفتار مردمی پیامبر ﷺ در قرآن»، ماهنامه‌ی پاسدار اسلام، ش ۲۹۶ (مرداد ۱۳۸۵)، ص ۱۲.

خرکوشی، عبد الملک بن محمد (وفات: ۴۰۷)، «فضایل رسول الله در قرآن»، ماهنامه‌ی گنجینه، ش ۳۳ (آذر ۱۳۸۲)، صص ۸۸-۹۲.

خواندمیر، «در فضیلت پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ»، ماهنامه‌ی گنجینه، ش ۴۱ (مرداد ۱۳۸۳)، ص ۱۰۷.

«دیدگاه دانشمندان جهان درباره‌ی شخصیت پیامبر اعظم ﷺ»، ماهنامه‌ی نامه جامعه، ش ۲۳ (مرداد ۱۳۸۵)، ص ۶.

راشد، حسینعلی، ۱۳۵۹-۱۲۸۴، «عادات و اخلاق و جزئیات زندگی پیغمبر اسلام»، یاد، شماره‌های ۶۳-۶۶ (مهر ۱۳۸۰)، صص ۱۰۳-۱۰۶.

رصافی، محمد (تولد: ۱۳۵۰/۷/۹)، «شخصیت و سیره‌ی پیامبر اکرم ﷺ در آینه‌ی قرآن»، گلستان قرآن، ش ۱۴۷ و ش ۱۵۰ (بهمن ۱۳۸۰).

«رویکرد: جامعه‌ی نبوی؛ آنچه که هست و آنچه که باید»، ماهنامه‌ی مسجد، ش ۱۰۱ (اردیبهشت ۱۳۸۵)، ص ۵۸.

به نظر نویسنده، شناخت، تحلیل و عملی کردن گفتار و رفتار آن بزرگ‌مرد رحمت در سطوح مختلف جامعه باید عملی گردد. یکی از مهم‌ترین برنامه‌های حضرت محمد ترویج اخلاق بود.

سادات جوهری، شکیبا، «ویژگی های رسول اکرم ﷺ از دیدگاه قرآن»، ماهنامه‌ی گنجینه طویی، ش ۹ (شهریور ۱۳۸۵)، ص ۱۷.

ستوده، غلامرضا، «جلوه‌های صفات پیامبر در ادب فارسی»، دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، شماره‌های ۱۰۵-۱۰۷ (فروردین ۱۳۶۷)، صص ۲۱۴-۲۳۰.

سجادی، محمدهادی، «توصیه‌های اخلاقی پیامبر اکرم ﷺ به جوانان»، ماهنامه‌ی گنجینه طویی، ش ۸ (مرداد ۱۳۸۵)، ص ۱۵۳.

سراج طوسی، ابونصر، «در اخلاق و افعال و احوال پیامبر ﷺ»، ماهنامه‌ی گنجینه، ش ۵۸ (فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۵)، ص ۶۵.

سلطان‌زاده، عباسعلی، «اسوه‌ی حسنه یا الگوی شایسته»، پاسدار اسلام، ش ۲۲۴ (مرداد ۱۳۷۹)، صص ۳۶-۳۸.

سودانی، ناصر، «ابعاد شخصیتی حضرت ختمی مرتبت ﷺ»، گلستان قرآن، ش صفر، ص ۶۷.
سیدی، حسین، «رفتارشناسی پیامبر (۲)»، ماهنامه‌ی شمیم یاس، ش ۲۷ (خرداد ۱۳۸۴)، ص ۴۶.

«سیره اخلاقی رسول اکرم ﷺ»، گلستان قرآن، ش صفر، صص ۷۰-۷۲.

«شاخص: ویژگی‌های پیامبر اسلام ﷺ»، ماهنامه‌ی مسجد، ش ۱۰۱ (اردیبهشت ۱۳۸۵)، ص ۹۸.

شاملی، عباسعلی، «با پیامبر در ساحت عشق و محبت»، ترجمه: حسین خانی، هادی، معرفت، ش ۶۴، صص ۳۱-۳۷.

شریعتی سبزواری، محمدباقر، «ویژگی‌های فردی و اجتماعی پیامبر اسلام ﷺ»، فصلنامه‌ی معارف اسلامی، ش ۶۲ (آذر، دی، بهمن و اسفند ۱۳۸۴)، ص ۲۸.

شیعی سبزواری، ابوسعید، «در فضیلت پیغمبر ﷺ»، ماهنامه‌ی گنجینه، ش ۵۸ (فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۵)، ص ۶۵.

شیعی سبزواری، حسن بن حسین، «در فضیلت حضرت رسول ﷺ»، گنجینه، پایانی ۱۹ (مهر ۱۳۸۱)، صص ۸۸-۹۶.

«شیوه‌های تربیتی پیامبر اعظم ﷺ»، ماهنامه‌ی پیشگامان، شماره‌های ۱۸ - ۱۹ (تیر ۱۳۸۵ - مرداد ۱۳۸۵).

طباطبایی، سید محمد حسین (۱۲۸۱ - ۱۳۶۰)، «نگاهی به شخصیت معنوی و روحی پیامبر اکرم ﷺ»، پاسدار اسلام، ش ۴۷ (آبان ۱۳۶۴)، صص ۲۲ - ۲۵.

علوی، زینب، «پیامبر و مهرورزی»، ماهنامه‌ی امید انقلاب، ش ۳۶۶ (اردیبهشت ۱۳۸۵)، ص ۲۸.

«فرازی از خلق محمدی»، اعتصام، ش ۴۸، صص ۸ - ۹.

فیروزمهر، محمد مهدی، «نمونه‌هایی از غم‌ها و شادی‌های پیامبر ﷺ»، فصلنامه‌ی میقات حج، ش ۵۲ (تابستان ۱۳۸۴)، ص ۵۳.

کریمی قهی، منصوره، «آموزه‌های تربیتی پیامبر اسلام»، ماهنامه‌ی پیوند، ش ۳۱۷ (اسفند ۱۳۸۴)، ص ۶.

«مرکز فرهنگ و معارف قرآن، ابعاد معنوی شخصیت پیامبر اعظم ﷺ»، ماهنامه‌ی پاسدار اسلام، ش ۲۹۶ (مرداد ۱۳۸۵)، ص ۳۵.

مطهری، مرتضی، «اعجاب در سیره‌ی پیامبر ﷺ»، ماهنامه‌ی نامه‌ی جامعه، ش ۲۲ (تیر ۱۳۸۵)، ص ۱۰. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مهدوی کنی، محمدرضا (تولد: ۱۳۱۰)، «اسوه‌ی حسنه از دیدگاه قرآن کریم»، پیام صادق، ش ۳۹ (بهمن ۱۳۸۰)، صص ۳ - ۷.

مهدوی یگانه، مرتضی، «نگاهی به سیره‌ی علمی پیامبر اعظم ﷺ»، ماهنامه‌ی آشنای خانواده، ش ۱۲۹ (تیر ۱۳۸۵)، ص ۴.

مهدی‌پور، محمود، «پیامبر و منشور بزرگ حقوقی و تربیتی»، ماهنامه‌ی نامه‌ی جامعه، ش ۲۳ (مرداد ۱۳۸۵)، ص ۹.

مهری، سید محمد جواد، «گوشه‌ای از اخلاق عظیم پیامبر ﷺ»، پاسدار اسلام، ش ۲۲۲ (خرداد ۱۳۷۹)، صص ۲۶ - ۲۸.

نساجی زواره، اسماعیل، «آموزه‌های اخلاقی در سیره‌ی پیامبر اعظم ﷺ»، ماهنامه‌ی درس‌هایی از مکتب اسلام، شماره‌های ۶۰۴-۶۰۵ (تیر-مرداد ۱۳۸۵)، ص ۴۷.

«وصف اوصاف نبی ﷺ از زبان ولی ﷺ»، ماهنامه‌ی مسجد، ش ۱۰۲ (خرداد ۱۳۸۵)، ص ۱۰۰.

نوشتار حاضر به بیان ویژگی‌های شخصیتی و اخلاقی پیامبر اعظم ﷺ از زبان مولای متقیان علی ﷺ پرداخته است.

هادی، جعفر، «اخلاق و رفتار پیامبر اسلام ﷺ از دیدگاه خویشاوندان و دوستان آن حضرت»، اسوه، شماره‌های ۶۶-۶۷.

هاشمی‌نژاد، «پیامبر اسلام قلب‌های مردم جهان را فتح می‌کند»، ماهنامه‌ی خورشید مکه، ش ۴۰ (فروردین ۱۳۸۴)، ص ۱۳.

همدانی، عبدالصمد بن محمد حسین، (وفات: ۱۲۱۶)، «در فضیلت معصومین ﷺ»، ترجمه: استادولی، حسین (تولد: ۱۳۳۱)، گنجینه، ش ۳۷ (فروردین ۱۳۸۳)، ص ۷۵-۷۷.

هوشنگی، لیل، «تاریخ زندگانی پیامبر اکرم ﷺ»، ماهنامه‌ی کتاب ماه (دین)، ش ۹۴ (تیر و مرداد ۱۳۸۴)، ص ۶۵.

واقدی، کاتب، «اخلاق محمدی»، ماهنامه‌ی گنجینه، ش ۵۰ (اردیبهشت ۱۳۸۴)، ص ۹۳.

فصل چهارم: مقالات عربی

ابوشوشه، عباس، «محمد ﷺ: المثل الكامل لمكارم الاخلاق»، الهدایة الاسلامیة، ش ۵ (ذی القعدة ۱۳۵۵ق / بنابر ۱۹۳۷م)، صص ۲۷۱-۲۸۲.

شامل این مباحث است: اخلاق الرسول، الرسول محمد، شمائل المصطفی، مكارم الاخلاق، رحمة، سیرة نبویة، شعر اسلامی، قدوة حسنة و مدح النبى.

ابوعامر، محمد عبدالله، «من اخلاق الرسول ﷺ و ارشاداته»، الشعاع، ش ۱ (۱۴۰۳ق)، صص ۲۹-۳۰.

به این مباحث می‌پردازد: اخلاق النبى، اسلام، سیرة نبویة، شمائل النبى، ذكرى المولد و وعظ و ارشاد.

ابوغده، حسن عبدالغنى، «الرحمة المهداة»، الوعى الاسلامى، ش ۲۰۷ (ربيع الاول ۱۴۰۲ / يناير ۱۹۸۲)، صص ۳۲-۳۷.

اين مقاله شامل اين مباحث است: اخلاق النبى، سيرة، محمد رسول الله، مولد النبى و شمائل الرسول.

ابوالنور، محمد الاحمدى، «من معين الاسوة الحسنة: الرفق بالخدم»، الفيصل، ش ۱۹۵ (رمضان ۱۴۱۳ / مارس ۱۹۹۳)، صص ۵۶-۵۷.

داراى اين مباحث است: آداب اسلامية، اخلاق اسلامية، الرفق بالخدم، تسامح الاسلام، احاديث الآداب، اخلاق النبى.

احمد، صفاء الدين محمد، «محمد الانسان القدوة»، الهداية، البحرين، ش ۲۵۳ (ربيع الاول ۱۴۱۹ / يوليو ۱۹۹۸)، صص ۴۸-۵۳.

داراى اين مباحث است: اخلاق اسلامية، سيرة، مولد النبى، تاريخ، ذكر المولد النبوى، قدوة حسنة.

احمد، عبدالعزيز اسماعيل، «القدوة الحسنة ودورها فى بناء المجتمع»، الفيصل، ش ۲۵۴ (شعبان ۱۴۱۸ / ديسمبر ۱۹۹۷)، صص ۱۳۴-۱۳۵.

داراى اين مباحث است: بناء اجتماعى، قدوة حسنة، مجتمع اسلامى، اخلاق اسلامية، اخلاق النبى، تربية اسلامية، شخصية اسلامية.

اسبر، محمد على، «محمد ﷺ: المثل الاعلى فى العالمين»، نهج الاسلام، ش ۲۳ (رجب ۱۴۰۶ / آذار ۱۹۸۶)، صص ۱۴۲-۱۴۶.

داراى اين مباحث است: اخلاق النبى، سيرة، شمائل المصطفى، محمد ﷺ، حضارة اسلامية، غزوات الرسول، نبوه محمد ﷺ.

اسماعيل، حامد محمود، «الاخلاق دعامة قوية فى بناء صرح الحضارة»، الاسلام، مصر، ش ۴۰ (ذى القعدة ۱۴۰۶ / يوليو ۱۹۸۶)، صص ۱۵-۱۶.

داراى اين مباحث است: اخلاق اسلامية، تقدم الامم، حضارة اسلامية، مكارم الاخلاق، اخلاق النبى، الامه الاسلامية، وعظ وارشاد.

الباقورى، سيد عطا، «من اخلاق رسول الله الوفاء»، منار الاسلام، ش ۸ (شعبان ۱۴۰۹ / مارس ۱۹۸۹).

نویسنده به این موضوعات می پردازد: اسلام، سیره نبویه، شمائل النبی، وفاء، اخلاق اسلامیه.

البردیسی، محمد صابر، «سر عظمة الرسول ﷺ»، الازهر، ش ۳ (ربیع الاول ۱۴۱۹ / یولیه ۱۹۹۸)، صص ۳۳۸-۳۴۲.

دارای این مباحث است: سیره، شمائل النبی، اخلاق اسلامیه، صفات النبی، قدوة حسنة.

البردیسی، محمد صابر، «شخصیه محمد ﷺ»، منار الاسلام، ش ۳ (ربیع الاول ۱۴۱۲ / سبتمبر ۱۹۹۱)، صص ۷۶-۸۳.

دارای این مباحث است: رساله الاسلام، شخصیه النبی، شمائل النبی، مبادئ الاسلام، اخلاق اسلامیه، ادب الاسلام، دروس و مواعظ.

البوطی، محمد سعید رمضان، «الی الذي جعل من حب رسول الله وثيقة اتهام ضد رسول الله»، نهج الاسلام، ش ۳۰ (جمادی الاخره ۱۴۰۸ / شباط ۱۹۸۸)، صص ۱۰-۱۳.

دارای این مباحث است: سیره، شمائل المصطفی، صحابه، محمد ﷺ، اخلاق النبی، عروة بن مسعود، عظمة محمد، کتاب فقه السیره.

التاجی، احمد، «النبي المعلم والطيب ﷺ»، الوعی الاسلامی، ش ۱۵۹ (ربیع الاول ۱۳۹۸ / فبرایر ۱۹۷۸)، صص ۴۰-۴۳.

دارای این مباحث است: اخلاق النبی، النبی، تربیه اسلامیه، سیره، دعوه اسلامیه، شمائل الرسول، صدقه.

الجبوری، عبدالرحمن مطلق، «غذاء الروح: محمد ﷺ بین النبوة والعظمة»، التربية الاسلامیه، العراق، شماره های ۱۰ و ۱۱ (شوال، ذوالقعدة ۱۴۰۴ / تموز، آب ۱۹۸۴)، صص ۳۰-۳۴. شامل این مباحث است: الرسول محمد، دلائل النبوه، شمائل المصطفی، نبوه، اخلاق النبی، سیره نبویه.

حسن، محمد عبدالغنی، «روح العدالة واحترام اليهود فی الهدن والمعاهدات الاسلامیه»، الرسالة، مصر، ش ۱۱۲۱ (ربیع الاول ۱۳۸۵ / یولیه ۱۹۶۵)، صص ۲۰-۲۲.

شامل این مباحث است: تاریخ اسلامی، معاهدات اسلامیه، معاهدات النبی،

معاهدات واحلاف، اخلاق اسلامية، دبلوماسيه اسلامية، سياسة اسلامية، عدالة اسلامية، فتوحات اسلامية.

الحسينى الندوى، ابوالحسن على، «الادب النبوى»، البعث الاسلامى، ش ٢ (شوال ١٤١١ / ابريل ١٩٩١)، صص ١٤-٢٠.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبى، ادب نبوى، تاريخ اسلامى، تربية اسلامية، احاديث، سيرة.

حمزه، احمد، «انما الامم الاخلاق»، لواء الاسلام، ش ٧ (ربيع الاول ١٣٩٠ / مايو ١٩٧٠)، صص ٣-٤.

شامل اين مباحث است: اخلاق اسلامية، اخلاق الرسول، مجتمعات اسلامية، مولد النبى، احوال اسلامية، ضعف وهوان، وعظ وارشاد.

حمزه، احمد، «يا رسول الله»، لواء الاسلام، ش ٧ (ربيع الاول ١٣٩٢ / ابريل ١٩٧٢)، صص ٣-٥.

شامل اين مباحث است: الرسول محمد، سيرة نبوية، فضائل النبى، مولد النبى، اخلاق اسلامية، سيرة، شمائل الرسول، صبر.

الحوشانى، محمد رشيد، «وانك لعلى خلق عظيم»، مجلة الحج، ش ٩ (ربيع الاول ١٤١٥ / سبتمبر ١٩٩٤)، صص ٤٩-٥١. شامل اين مباحث است: اخلاق اسلامية، شمائل النبى، قدوة حسنة، مكارم الاخلاق، سيرة.

الحوفى، احمد محمد، «شجاعة الرسول»، الرسالة الاسلامية، ش ٢ (ربيع الاول ١٣٨٨ / حزيران ١٩٦٨)، صص ٩٧-١١٠.

شامل اين مباحث است: اسلام، سيرة، شجاعة الرسول، محمد عليه الصلاة والسلام، اخلاق النبى، تاريخ اسلامى، شمائل المصطفى، صحابه، صدر الاسلام، عسكرية اسلامية، عظمة الرسول، غزوات الرسول، قيادة اسلامية.

الحوفى، احمد محمد، «عدل النبى ﷺ»، الرسالة الاسلامية، ش ٣ (ربيع الثانى ١٣٨٨ / تموز ١٩٦٨)، صص ٢٩-٣٤.

شامل اين مباحث است: اسلام، سيرة، شمائل المصطفى، عدل النبي، اخلاق اسلامية، اخلاق النبي، اهل البيت، صحابه، مجتمع اسلامي، مساواة.

الحوفي، احمد محمد، «كرم النبي»، الرسالة الاسلامية، شماره هاي ٩ و ١٠ (محرم و صفر ١٣٨٩ / نيسان ١٩٦٩)، صص ٣٠-٣٧.

شامل اين مباحث است: سيرة، شمائل المصطفى، كرم النبي، محمد عليه الصلاة والسلام، احاديث الكرم، اخلاق اسلامية، اخلاق النبي، شجاعة النبي، صحابه.

خالد، خالد محمد، «الى هذا الرسول ابوالاخلاق في كل الازمان»، الحرس الوطني، ش ٩٨ (ربيع الآخر ١٤١١ / نوفمبر ١٩٩٠)، صص ٣٠-٣٣.

شامل اين مباحث است: اخلاق اسلامية، شمائل النبي، عرض و تحليل، كتاب الى هذا الرسول، دروس و مواظ، شريعة اسلامية، مبادئ الاسلام.

خالد، محمد خالد، «الى هذا الرسول ﷺ: بشر مثلكم»، الحرس الوطني، ش ٢٩ (رجب ١٤٠٥ / ابريل ١٩٨٥)، صص ٤٢-٤٥.

شامل اين مباحث است: حياة النبي ﷺ، رحمة النبي، سيرة، شخصية الرسول ﷺ، اخلاق الرسول ﷺ، اعداء الاسلام، النيل من الرسول.

الخضري، احمد كامل، «خاتم المرسلين وشمائله الشريفة (٣)»، الاسلام، مصر، ش ١٣ (ربيع ثاني ١٤٠٩ / نوفمبر ١٩٨٨)، صص ١٠-١٢.

شامل اين مباحث است: ادعيه النبي، حسد، شمائل المصطفى، قدوة حسنة، آداب اسلامية، اخلاق الرسول، تكريم الهى، سنة نبوية، سيرة نبوية.

الخضري، احمد كامل، «خاتم المرسلين وشمائله الشريفة»، الاسلام، مصر، ش ١١ (ربيع اول ١٤٠٩ / نوفمبر ١٩٨٨)، صص ١١-١٣.

شامل اين مباحث است: اخلاق الرسول، شمائل المصطفى، قرآن كريم، مولد النبي، تكريم الهى، سيرة نبوية، معجزات الرسول.

خطاب، محمود شيت، «درس في بناء الرجال من الرسول القائد»، الوعي الاسلامي، ش ٦٦ (جمادى الثانية ١٣٩٠ / اغسطس ١٩٧٠)، صص ٣٨-٤٣.

شامل اين مباحث است: جهاد، سيرة، قدوة، قيادة الرسول، اخلاق النبي، اغنياء الصحابه، فتح مكة.

الخطيب، حسن احمد، «عظمه محمد ﷺ»، لواء الاسلام، ش ٧ (ربيع الاول ١٣٧٦ / اكتوبر ١٩٥٦)، صص ٤١٨ - ٤٢١.

شامل اين مباحث است: سيرة، شمائل الرسول، مكارم الاخلاق، مولد النبي، احتفالات دينيه، اخلاق اسلامية، اسلام.

الخطيب، على احمد، «نوادير الاخلاق»، الازهر، ش ٢ (صفر ١٤١١ / سبتمبر ١٩٩٠)، صص ١٢٩ - ١٣٠.

نويسنده به اين موضوعات مي پردازد: اخلاق اسلامية، اسلام، سيرة نبوية، شمائل النبي.

الخطيب، محمد عجاج، «الاخلاق الاسلامية»، جامعة الامارات العربية المتحدة، العين، ١٤١٠ / ١٩٩٠، صص ١٩٥ - ٢٥٣.

توضيحات: جزء من كتاب.

شامل اين مباحث است: اخلاق، اخلاق اسلامية، اخلاق النبي، تربية اسلامية، اسلام، حسنات وسيئات.

خفاف، حسن عبود، «الرسول الكريم: سيرة في مكارم الاخلاق»، الرسالة الاسلامية، العراق، شماره هاي ١٦٦ و ١٦٧ (جمادى الاولى، جمادى الاخره ١٤٠٤ / شباط، آذار ١٩٨٤)، صص ٨٩ - ٩٤.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، سيرة نبوية، محمد ﷺ، مكارم الاخلاق، اخلاق اسلامية، سنة نبوية.

خليفه، محمد الاباصيري، «العظمة الفريده في تاريخ الانسانيه»، الوعي الاسلامي، ش ٢٠٨ (ربيع الثاني ١٤٠٢ / فبراير ١٩٨٢)، صص ٣ - ٧.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، تاريخ، سيرة، معجزات النبي، شمائل الرسول.

خليفه، محمد محمد، «اثر الحياة الاولى فى تكوين عواطف الرسول وشخصيته»، الوعى الاسلامى، ش ١٥٩ (ربيع الاول ١٣٩٨ / فبراير ١٩٧٨)، صص ٣٢-٣٥.
شامل اين مباحث است: احوال اجتماعية، اخلاق النبى، شخصية الرسول، الاخلاق فى عصر جاهلى.

الخولى، محمود بدوى، «من سلوكيات الرسول ﷺ»، منار الاسلام، ش ١٢ (ذوالحجة ١٤١٢ / يونيه ١٩٩٢)، صص ٢٧-٢٩.

شامل اين مباحث است: الرحمة، الصفح، سلوك النبى، شمائل النبى، اخلاق اسلامية، اسلام، سيرة نبوية، قدوة حسنة.

الدسوقى، محمد، «من حديث القرآن عن الرسول ﷺ»، الوعى الاسلامى، ش ٦٣ (ربيع الاول ١٣٩٠ / مايو ١٩٧٠)، صص ٢٦-٣٢.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبى، بدع، قرآن كريم، مولد الرسول، شمائل الرسول.

«رسول الانسانيه»، الوعى الاسلامى، ش ١١٢ (ربيع الآخر ١٣٩٤ / ابريل ١٩٧٤)، صص ٤-٧.
نويسنده به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبى، القدوة الحسنة، سيرة، شمائل رسول، الامم المتحدة، تربية اسلامية و حقوق الانسان.

الزامل، فيصل، «و من احب صفاته الى الوفاء»، النور، الكويت، ش ١٣١ (جمادى الثانية ١٤١٦ / نوفمبر ١٩٩٥)، ص ١١٢.

شامل اين مباحث است: اخلاق اسلامى، تاريخ اسلامى، شمائل النبى، وفاء، سيرة.

الزرقاء، مصطفى احمد، «عظمة محمد ﷺ: مجمع العظمت»، الهداية، البحرين، ش ١٧٧ (ذو القعدة ١٤٠٧ / يوليو ١٩٨٧)، صص ٥٦-٦٩.

شامل اين مباحث است: الخصال النفسية، شمائل النبى، فضائل النبى، محمد بن عبد الله ﷺ، اخلاق شخصية، تاريخ، تاريخ اسلامى، سيرة.

الزرقانى، محمد عبدالعظيم، «السيرة النبوية: نبى الاسلام ﷺ (٣)»، الهداية الاسلامية، ش ٤ (رمضان ١٣٥١)، صص ٢١٠-٢١٥.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، الرسول محمد، سيرة نبوية، مولد النبي، بعثة النبي، تاريخ اسلامي، رحمة.

الزوكه، زكريا ابراهيم، «الرسول القدوة»، الوعي الاسلامي، ش ١٥٩ (ربيع الاول ١٣٩٨ / فبراير ١٩٧٨)، صص ٢٢-٢٥.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، التربية بالقدوة، تربية اسلامية.

السائح، عبد الحميد، «العظمة الخالدة»، الوعي الاسلامي، ش ١٠٠ (ربيع الآخر ١٣٩٣ / مايو ١٩٧٣)، صص ٢٣-٣١.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، اوصاف النبي، سيرة، شك، مولد النبي، نزول الوحي.

السداوي، محمد متولى، «ما يقال لك الا ما قد قيل للرسول من قبلك»، الاسلام، مصر، ش ٣٨ (شوال ١٤٠٥ / يوليه ١٩٨٥)، صص ١٠-١١.

شامل اين مباحث است: تربية النبي، تربية ربانيه، تسريه عن النبي، قرآن كريم، اخلاق النبي، تكذيب النبي، صبر.

سرى المحامى، جمال، «جوله فى رحاب خلق رسول الله»، الرسالة الاسلامية، ش ٣ (ربيع الثانى ١٣٨٨ / تموز ١٩٦٨)، صص ٤٥-٤٧.

شامل اين مباحث است: اسلام، سيرة، شمائل المصطفى، محمد عليه الصلاة والسلام، اخلاق اسلامية، اخلاق النبي.

السماحى، محمد محمد، «ذكرى ميلاد الرسول: الرسول ونواحي الانسانيه»، الهداية الاسلامية، ش ١١ (جمادى ١٣٦١)، صص ١٩٨-٢٠٥.

شامل اين مباحث است: اخلاق الرسول، خصائص الاسلام، شمائل الرسول، مولد النبي، سيرة نبوية، عصمة الانبياء.

السيد، عز الدين على، «السراج المنير»، الوعي الاسلامي، ش ٢٤٣ (ربيع الاول ١٤٠٥ / ديسمبر ١٩٨٤)، صص ٦٩-٧١.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، ادب عربى، اوصاف النبي، اخلاق فى شعر اسلامي.

شحاته، عبدالله محمود، «قيس من سيرة الرسول ﷺ»، مجلة الحج، شماره‌های ۸-۱۰ (۱۴۲۱) / (۲۰۰۰)، صص ۱۵۱-۱۵۸.

شامل این مباحث است: کتاب قیس من سیرة الرسول، عرض و تحلیل، شمائل
النبی، اخلاق اسلامیة، سیرة.

الشریاضی، احمد عبده، «محمد ﷺ فی القرآن»، الوعی الاسلامی، ش ۱۹۵ (ربیع الاول ۱۴۰۱) / (يناير ۱۹۸۱)، صص ۹۹-۱۰۵.

شامل این مباحث است: اخلاق النبی، النبی، سیرة، قرآن کریم.

الشرقاوی، محمد عبدالله، «الاخلاق الاسلامیة بین النظریة والتطبیق»، الوعی الاسلامی، ش ۲۴۳ (ربیع الاول ۱۴۰۵ / ديسمبر ۱۹۸۴)، صص ۳۵-۴۱.

شامل این مباحث است: اخلاق اسلامیة، اسلام، تربیة اسلامیة، قرآن کریم،
اخلاق النبی، التریبة بالقدوة.

شریف، کامل ابوبکر، «الرسول الاعظم و مکارم الاخلاق منطلق للتقريب»، فصلنامه رساله
التقريب، ش ۵۴ (اردیبهشت ۱۳۸۵)، ص ۱۰۵.

شعار، منذر، «من السمو النبی فی تربیة المرأه»، الوعی الاسلامی، ش ۱۵۹ (ربیع الاول ۱۳۹۸) /
فبراير ۱۹۷۸)، صص ۵۰-۵۴.

شامل این مباحث است: اخلاق النبی، تربیة المرأه، حقوق المرأه، شمائل
الرسول، حقوق الزوج، حقوق زوجته.

شعبان، احمد، «اخلاق الرسول كما ورد ذكرها فی القرآن»، رساله الاسلام، مصر، ش ۱۰ (ربیع
الاول ۱۴۰۵ / ديسمبر ۱۹۸۴)، ص ۳۴.

شامل این مباحث است: اخلاق الرسول، شمائل المصطفى، قرآن کریم،
مکارم الاخلاق، سیرة، صفات النبی.

الشعراوی، محمد متولی، «فی رحاب العظمة الاخلاقیة»، لواء الاسلام، ش ۸ (ربیع الثاني
۱۴۰۰ / فبراير ۱۹۸۰)، صص ۱۸-۲۱.

شامل این مباحث است: اخلاق اسلامیة، اخلاق الرسول، خاتم النبیین، شمائل
الرسول، سیرة نبویة، محمد ﷺ.

- شلبی، رؤوف، «سیدنا محمد بن عبدالله ﷺ و فضائله علی الانسانیه»، الازهر، ش ۳ (ربیع الاول ۱۴۰۶ / نوفمبر، ديسمبر ۱۹۸۵)، صص ۳۳۹-۳۴۹.
- شامل این مباحث است: انبیاء و رسل، فضایل الرسول، محمد ﷺ، نبوة محمد، اخلاق النبی، اسلام، تربیه اسلامیة، سیره.
- شوقی، محمد عدنان، «خلق رسول الله ﷺ»، المعارج، شماره های ۱۱ و ۱۲ (ربیع الثاني، جمادی الاول ۱۴۱۲ / تشرین الثاني، كانون الاول ۱۹۹۱)، صص ۸۶-۹۴.
- شامل این مباحث است: اخلاق اسلامیة، اخلاق النبی، سیره نبویة، شریعة اسلامیة، اسوة حسنة، عبادات.
- الصایغ، عبدالمنعم (مترجم)، «سماحة الاسلام و اخلاق الرسول»، لواء الاسلام، ش ۹ (جمادی الاولى ۱۳۶۸ / مارس ۱۹۴۹)، صص ۶۱-۶۳.
- شامل این مباحث است: اخلاق اسلامیة، الرسول محمد، الشمائل، سیره نبویة، مولد النبی.
- طاحون، احمد بن محمد، «القدوة الحسنة صور من السماحة والتواضع وکريم السجایا»، الازهر، ش ۱ (محرم ۱۴۱۷ / مايو، يونيو ۱۹۹۶)، صص ۵۷-۶۱.
- شامل این مباحث است: اخلاق اسلامیة، سلوك الانسان، شمائل النبی، قدوة حسنة، وعظ وارشاد.
- الطرازی، عبدالله مبشر، «اخلاق الرسول و شمائله الکریمه»، مجلة الحج، شماره های ۸-۱۰ (۱۴۲۱ / ۲۰۰۰)، صص ۳۷-۴۰.
- شامل این مباحث است: اخلاق النبی، شمائل النبی، قدوة حسنة، صفات خلقیه، اخلاق اسلامیة، دروس و مواعظ، سیره.
- الطنوبی، صلاح احمد، «محمد ﷺ المثل الاكمل فی الخلق و الخلق»، منار الاسلام، ش ۳ (ربیع الاول ۱۴۰۹ / اکتوبر ۱۹۸۸)، صص ۶-۹.
- شامل این مباحث است: اخلاق النبی، اسلام، سیره نبویة، شمائل النبی، احادیث نبویة، اسوة حسنة.
- الطنوبی، صلاح احمد، «محمد ﷺ نبی الانسانیه»، البعث الاسلامی، ش ۷ (ربیع الثاني ۱۴۱۰ / نوفمبر ۱۹۸۹)، صص ۷۳-۷۷.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، النبي ﷺ، رحمة النبي، سور و آيات، سيرة، شمائل النبي، فضائل النبي.

الطنوبى، صلاح احمد، «محمد ﷺ: الاسوة الحسنة والقُدوة الطيبه»، لواء الاسلام، شماره هاى ۷ و ۸ (ربيع الاول، ربيع الآخر ۱۴۰۲ / يناير، فبراير ۱۹۸۲)، صص ۷۴-۷۶.

شامل اين مباحث است: تاريخ اسلامى، سيرة نبوية، شمائل الرسول، قدوة حسنة، اخلاق اسلامية، تحرير العبيد، حياء، حياه النبي، سيرة، كرم، مولد النبي.

الطهطاوى، محمد عزت، «من اخلاق خاتم الرسل والانبياء محمد ﷺ»، الازهر، ش ۳ (ربيع الاول ۱۴۱۹ / يوليه ۱۹۹۸)، صص ۳۶۵-۳۷۱.

شامل اين مباحث است: سيرة، شمائل النبي، اخلاق اسلامية، قدوة حسنة.

الطويل، السيد رزق، «الخلق القرآنى معلم على طريق الذكرى وخطه راشده لمستقبل كريم»، التضامن الاسلامى، ش ۱۰ (ربيع الثانى ۱۴۱۰ / نوفمبر ۱۹۸۹)، صص ۴۲-۴۶.

شامل اين مباحث است: اخلاق اسلامية، اسلام، سيرة نبوية، قرآن كريم، اخلاق النبي.

عبدالجبار، محمد يونس، «الجانب الخلقى للنبي الكريم ﷺ»، الهداية، البحرين، ش ۱۳۴ (ربيع الثانى ۱۴۰۹ / نوفمبر ۱۹۸۸)، صص ۶۶-۸۶.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، اسلام، شمائل النبي، قرآن كريم، سنة نبوية.

عبدالحميد، على عبد المنعم، «قمة الانسانية»، الوعى الاسلامى، ش ۷۳ (محرم ۱۳۹۱ / فبراير ۱۹۷۱)، صص ۱۲-۱۵.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، انسانية الرسول محمد، شمائل الرسول، كفار قريش، ايثار الصحابه.

عبدالرحيم، على حامد، «انما بعثت لاتمم مكارم الاخلاق»، الازهر، ش ۴ (ربيع الآخر ۱۴۱۹ / اغسطس ۱۹۹۸)، صص ۵۳۵-۵۳۷.

شامل اين مباحث است: شمائل النبي، مكارم الاخلاق، اخلاق اسلامية، سلوك الانسان، قدوة حسنة.

عبدالرحيم، على حامد، «من اخلاق الرسول ﷺ»، الازهر، ش ٣ (ربيع الاول ١٤١٤ / سبتمبر ١٩٩٣)، صص ٣٤٨-٣٤٩.

شامل اين مباحث است: اخلاق اسلامية، تورا، شمائل النبي.

عبدالرحيم، على حامد، «من رحمة رسول الله ﷺ بأمته»، الازهر، ش ١ (محرم ١٤١٧ / مايو، يونيو ١٩٩٦)، صص ١٨-٢٠.

شامل اين مباحث است: احاديث نبوية، اخلاق اسلامية، رحمة، شمائل النبي، سيرة، عبادات، وعظ وارشاد.

عبدالله بن محمد بن جعفر، «ابى الشيخ، اخلاق النبي ﷺ وآدابه (٧)»، لواء الاسلام، ش ١ (رمضان ١٣٩٨ / اغسطس ١٩٧٨)، صص ٢٤-٣٦.

شامل اين مباحث است: آداب اسلامية، اخلاق النبي، شمائل الرسول، محمد ﷺ، سيرة.

العبدالله، ابراهيم، «من وحى ذكرى مولد الرسول ﷺ»، الفكر الاسلامي، لبنان، ش ٤ (ربيع الاول ١٣٩٥ / ابريل ١٩٧٥)، صص ٥٨-٦١.

شامل اين مباحث است: اخلاق اسلامية، ذكرى المولد، شمائل الرسول، مولد النبي، سماحة الاسلام، سيرة نبوية، مجتمع اسلامي، مساواة.

عبدالمتجلى، محمد رجاء حنفي، «منهج الرسول في التربية»، الهداية، البحرين، ش ١٥٨ (ربيع الثاني ١٤١١ / نوفمبر ١٩٩٠)، صص ٤-٧.

شامل اين مباحث است: تاريخ، تربية اسلامية، سيرة نبوية، شمائل النبي، اخلاق اسلامية، صفات المؤمنين.

عبدالمتجلى، محمد رجاء، «الرحمة خلق اسلامي رفيع وعاطفة انسانية سامية»، الوعى الاسلامي، ش ٤٠٢ (صفر ١٤٢٠ / مايو، يونيو ١٩٩٩)، صص ١٠-١٣.

شامل اين مباحث است: اخلاق اسلامية، الرحمة، سيرة، شمائل النبي، قدوة حسنة.

عبدالنبي، محمد اسماعيل، «كلمه»، الهداية الاسلامية، ش ١١ (ربيع ١٣٥١)، صص ٥٧٧-٥٨٢.

شامل اين مباحث است: الرسول محمد، سيرة نبوية، شمائل المصطفى، مولد النبي، اخلاق محمدية، امانة، شجاعة، صدق، صفات النبي.

عبدالواحد، محمد، «كمال انسانيته مع شرف رسالته»، رسالة الاسلام، مصر، ش ۳۳ (ربيع الاول ۱۴۱۱ / اكتوبر، نوفمبر ۱۹۹۰)، صص ۱۸-۱۹.

شامل اين مباحث است: الرسول محمد، دعوة اسلامية، صفات الرسول، مولد النبي، اخلاق الرسول، سيرة، شمائل المصطفى.

عبيدجى، حسن محمد، «محمد ﷺ المثل الاعلى»، الامن والحياة، ش ۲۲۷ (ربيع الآخر ۱۴۲۲ / يونيو، يوليو ۲۰۰۱)، صص ۲۶-۲۸.

شامل اين مباحث است: محمد ﷺ، شمائل النبي، عظمة النبي، اخلاق اسلامية، قدوة حسنة، تاريخ اسلامي، سيرة.

عتر، نورالدين، «صفحات من العظمة في شخصية الرسول ﷺ»، الوعى الاسلامي، ش ۲۵۳ (محرم ۱۴۰۶ / سبتمبر ۱۹۸۵)، صص ۲۲-۲۸.

شامل اين مباحث است: امية النبي، سيرة، شخصية الرسول، مولد النبي، اخلاق النبي، النبي العربي، النبي والوحى، تاريخ اسلامي، شمائل النبي، فتوحات النبي.

عربه، محمد توفيق، «انما الالمم الاخلاق»، لواء الاسلام، ش ۷ (ربيع الاول ۱۳۸۹ / مايو ۱۹۶۹)، صص ۳۷۵-۳۷۷.

شامل اين مباحث است: اخلاق الرسول، سيرة، مواعظ وعبر، مولد النبي، تاريخ اسلامي، شمائل الرسول.

العربي، محمد عبدالله، «مولد الرسول واثره في بناء المجتمع»، الرسالة، مصر، ش ۱۱۲۱ (ربيع الاول ۱۳۸۵ / يوليو ۱۹۶۵)، صص ۶-۱۰.

شامل اين مباحث است: الاسلام والمجتمع، تاريخ اسلامي، سيرة، مولد النبي، اخلاق اسلامية، اقتصاد اسلامي، ايمان، صدر الاسلام، مبادئ الاسلام، مجتمع اسلامي، نظام الحكم، نظم اسلامية.

عسكر، السيد عبدالمقصود، «محمد اشرف الخلق»، الازهر، ش ۳ (ربيع الاول ۱۴۱۹ / يوليه ۱۹۹۸)، صص ۳۴۳-۳۵۲.

شامل اين مباحث است: سيرة، شمائل النبي، اخلاق اسلامية، تاريخ اسلامي، دلائل النبوة، قدوة حسنة.

عمار، عليان على، «منهج الرسول ﷺ في تربية اصحابه»، القاهرة: المؤسسة العربية الحديثه، ١٩٨٨ م، صص ١٢٧-١٤٤.

شامل اين مباحث است: اخلاق الداعية، دعوة اسلامية، سيرة، منهج الدعوة، اخلاق اسلامية، اخلاق النبي، تربية اسلامية.

عمار، محمود محمد، «اهمية السيرة النبوية»، مجلة الحج، شماره هاى ٨-١٠، (١٤٢١ ق/ ٢٠٠٠ م)، صص ٤١-٤٥.

شامل اين مباحث است: شخصية النبي، شمائل النبي، اخلاق اسلامية، دروس ومواعظ، سيرة.

عمار، محمود محمد، «جوانب العظمة في شخصية الرسول ﷺ»، منار الاسلام، ش ١٠ (شوال ١٤١١ / ابريل ١٩٩١)، صص ٦-١٣.

شامل اين مباحث است: اسلام، تاريخ اسلامي، شخصية النبي، شمائل النبي، اخلاق اسلامية.

عمار، محمود محمد، «طبيب النفوس»، الوعي الاسلامي، ش ٢٤٣ (ربيع الاول ١٤٠٥ / ديسمبر ١٩٨٤)، صص ٣٠-٣٤.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، اساليب الدعوة، حكمة الرسول، ضعف الايمان، احساس بالذنب، خوات، صحابه، محاسبة النفس.

العنانى، احمد، «ماهية البطولة النبوية»، الوعي الاسلامي، ش ٢٩ (جمادى الاولى ١٣٨٧ / اغسطس ١٩٦٧)، صص ٥٩-٦١.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، اعداء الاسلام، شخصية النبي، نبوه محمد ﷺ، رسالة الاسلام، عداوة.

عوض، ابراهيم عطوه، «خصائص افضل الخلق واشرفهم سيدنا محمد ﷺ»، الازهر، ش ٣ (ربيع الاول ١٤٠٦ / نوفمبر، ديسمبر ١٩٨٥)، صص ٣٥٠-٣٥٣.

شامل این مباحث است: اخلاق النبی، فضائل النبی، محمد ﷺ، مولد النبی، سیره، شمائل الرسول.

عوض، محمد عبدالعزیز، «المقومات الشخصية للرسول ﷺ»، التضامن الاسلامی، ش ۹ (ربیع الاول ۱۴۱۴ / سبتمبر ۱۹۹۳)، صص ۲۲-۲۵.
نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق اسلامی، سیره، شخصیه النبی، شمائل النبی، شبهات و اباطیل، یهود.

عویس، عبدالحلیم، «شخصیه الرسول ﷺ فی ضوء المقایس الانسانیة»، الفیصل، ش ۱۹۶ (شوال ۱۴۱۳ / اپریل ۱۹۹۳)، ص ۱۲۸.
نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، سیره، عرض و تحلیل، کتاب شخصیه الرسول.

عویس، عبدالحلیم، «شخصیه الرسول ﷺ»، جامعة الملك سعود، الرياض، (۱۴۱۰ / ۱۹۸۹)، صص ۶۳-۹۳.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، اوصاف النبی، شخصیه الرسول، شمائل المصطفی، احلاف اسلامیة، سیره، مقایس الشخصية.

فتح الباب، مصطفی، «الاخلاق المحمدية وآثارها في التربية»، معد و مقدمه: محمد عبدالحکیم محمد، الازهر، ش ۷ (رجب ۱۴۱۵ / دسامبر ۱۹۹۴)، صص ۹۸۳-۹۸۴.
نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، تربیه اسلامیة، شمائل المصطفی، قدوة حسنة، آداب اسلامیة، سیره.

فتحی یکن، «الجانب الخلقى للنبي الكريم محمد بن عبد الله»، الهداية، البحرين، ش ۱۱۸ (ذو الحجة ۱۴۰۷ / اغسطس ۱۹۸۷)، صص ۴۶-۵۹.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، ثمرة الخلق، محمد بن عبدالله ﷺ، معنی الخلق، تاریخ اسلامی، حسد، حلم، حیاء، خشراب الرسول، خلقه مع احفاده، خلقه مع ازواجه، خلقه مع اعدائه، خلقه مع الحيوان، خلقه مع الخدم، خلقه مع المساكين، خلقه مع اولاده، سیره، شهوات،

شهوة المال، صدق، صفات ذميمة، ضحك الرسول، طعام الرسول، عجب، عجله، غضب، كرم، كلام الرسول، مزاح الرسول، مشى الرسول، نوم الرسول، ورع.

القطايرى، عبدالله، «اوصاف الرسول ﷺ»، الشعاع، ش ۱ (۱۴۰۳ ق)، صص ۳۲-۳۳. نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، سیرة نبویة، شمائل النبی.

القاضی، محمد عبدالحکیم، «النبی ﷺ مبتسما»، منار الاسلام، ش ۴ (ربیع الآخر ۱۴۲۲ / یولیو ۲۰۰۱)، صص ۱۸-۲۲. نویسنده، به این موضوعات می پردازد: بشاشة النبی، شمائل النبی، اخلاق اسلامية، قرآن کریم، قدوة حسنة.

القفل، احمد حسنين، «يا اسوة سعد الانام بنورها»، الوعى الاسلامى، ش ۱۹۵ (ربیع الاول ۱۴۰۱ / يناير ۱۹۸۱)، ص ۶۷. نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، شعر اسلامى، شمائل الرسول.

القیعی، محمد عبدالمنعم، «النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم»، الوعى الاسلامى، ش ۲۰۷ (ربیع الاول ۱۴۰۲ / يناير ۱۹۸۲)، صص ۵۳-۵۷. نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، اسلام، سیرة، محبة الصحابة، دعوة اسلامية.

«كتاب اخلاق النبی ﷺ وآدابه (الجزء الثامن)»، لواء الاسلام، ش ۳ (ذوالقعدة ۱۳۹۸ / اکتوبر ۱۹۷۸)، صص ۲۵-۴۰.

شامل این مباحث است: آداب اسلامية، اخلاق الرسول، شمائل الرسول ﷺ، افعال الرسول، حدیث، سیرة.

«كتاب اخلاق النبی ﷺ وآدابه (الجزء الثامن)»، لواء الاسلام، ش ۲ (شوال ۱۳۹۸ / سبتمبر ۱۹۷۸)، صص ۲۱-۳۸.

شامل این مباحث است: آداب الرسول، اخلاق الرسول، شمائل الرسول ﷺ.

«كتاب اخلاق النبي ﷺ وأدابه (الجزء الثاني عشر)»، لواء الاسلام، ش ٦ (صفر ١٣٩٩ / يناير ١٩٧٩)، صص ٣١-٣٧.

شامل اين مباحث است: آداب النبي، اخلاق النبي، شمائل الرسول، محمد ﷺ، سيرة و اخلاق النبي.

«كتاب اخلاق النبي ﷺ وأدابه (الجزء الحادى عشر)»، لواء الاسلام، ش ٥ (محرم ١٣٩٩ / ديسمبر ١٩٧٨)، صص ٢٢-٣٤.

شامل اين مباحث است: آداب النبي، اخلاق النبي، شمائل الرسول، محمد ﷺ، اخلاق النبي.

كمال الدين، محمد، «الرسول الداعية»، الوعى الاسلامى، ش ١٩٣ (محرم ١٤٠١ / نوفمبر ١٩٨٠)، صص ٦٧-٧١.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبي، اساليب الدعوة، انتشار الاسلام، دعوة اسلامية، دعاه، صفات الداعية.

كمال، محمد سامى، «الجانب الخلقى للرسول الكريم»، الهداية، البحرين، ش ١٦٣ (رمضان ١٤١١ / ابريل ١٩٩١)، صص ٦٨-٨٣.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق اسلامية، اسلام، سيرة نبوية، شمائل النبي.

كمال، محمد سامى، «الجانب الروحى فى اخلاق رسول الاسلام»، الهداية، البحرين، ش ١٥٥ (محرم ١٤١١ / اغسطس ١٩٩٠)، صص ١٠-٢١.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبي، اسلام، تاريخ اسلامى، سيرة نبوية، دعاء النبي، شمائل النبي، عبادات، وصايا النبي.

كمال، محمد سامى، «السيرة المحمدية بلغه الحب والشعر»، الهداية، البحرين، ش ١٥٦ (صفر ١٤١١ / سبتمبر ١٩٩٠)، صص ٤٤-٥٢.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبي، سيرة نبوية، شمائل النبي، صفات النبي، اسلام، تاريخ اسلامى، حب، دعوة اسلامية.

«لقد كان لكم في رسول الله اسوة حسنة»، الاسلام، مصر، ش ٧ (صفر ١٤٠٧ / اكتوبر ١٩٨٦)،
صص ١٠-١١.

شامل اين مباحث است: اخلاق النبي، الرسول محمد، سنة نبوية، قدوة حسنة،
اسلام، المال، قرآن كريم، قضاء وقدر، وعظ وارشاد.

المجذوب، محمد، «الاسوة الحسنة وكيف نحققها»، الوعى الاسلامى، ش ٨٧ (ربيع الاول
١٣٩٢ / ابريل ١٩٧٢)، صص ٥٥-٦٢.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق اسلامية، اسوة حسنة، الاحتفال
بمولد النبي، مولد النبي، اسلام، اعياد المسلمين، دفاع عن السنة.

محمد الهادى بن القاضى، «الاخلاق ومبلغ عناية الشارع بها»، المجلة الزيتونية، ش ٤ (شوال
١٣٥٥ / ديسمبر ١٩٣٦)، صص ٤٠-٤٤.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبي، الاخلاق الاسلامية،
الاسلام والاخلاق، مساواة، تعاون، عدل.

المر، سعد عوض، «المصطفى حبيب الرحمن»، الوعى الاسلامى، ش ٢٢٣ (ربيع الاول ١٤٠٥
/ ديسمبر ١٩٨٤)، صص ٢٤-٢٩.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبي، اهل الكتاب، سيرة،
مولد النبي.

مسلم، احمد حسن، «الحديث الشريف: في حسن الخلق»، الاسلام، مصر، ش ٣٦ (شوال
١٤٠٦ / يونيو ١٩٨٦)، صص ٦-٧ و ١٠.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبي، حديث، حسن الخلق.

مسلم، احمد حسن، «الحديث الشريف: في جود النبي ﷺ»، الاسلام، مصر، ش ٣٦ (رمضان
١٤٠٨ / مايو ١٩٨٨)، صص ٦-٧.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبي، الرسول محمد، حديث
كان النبي ﷺ اجود الناس، كرم.

معروف، ناجى، «شخصية الرسول العربى»، الرسالة الاسلامية، شماره هاى ١١ و ١٢ (ربيع
الاول ١٣٨٩ / ايار ١٩٦٩)، صص ٩-١٤.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اسلام، سیره، شخصیه الرسول، محمد علیه الصلاة والسلام، آراء المستشرقین، اخلاق النبی، عظمة الرسول، رأی مستشرقین.

مکرم، عبدالعال سالم، «من منهج الاسلام فی تربية المجتمع»، الوعی الاسلامی، ش ۹۹ (ربیع الاول ۱۳۹۳ / اپریل ۱۹۷۳)، صص ۲۳ - ۳۱.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اسالیب التربية الاسلامیة، تربية اسلامیة، تربية المجتمع، طرق التربية، اخلاق النبی.

«من اخلاق النبوة»، الوعی الاسلامی، ش ۸۵ (محرم ۱۳۹۲ / فبرایر ۱۹۷۲)، ص ۱۵. نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، شمائل الرسول، عصمة الانبياء، نبوات، سيرة نبوية، قرآن کریم و وحی.

مناع، حسن مراد، «المسلمون وحب النبی»، الوعی الاسلامی، ۲۵۵ (ربیع الاول ۱۴۰۶ / نومبر، دسامبر ۱۹۸۵)، صص ۴ - ۷.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق الرسول، حب النبی، شمائل الرسول، عالم اسلامی، غلو، وحدة اسلامیة، وعظ وارشاد.

منسی، محمود، «لقد كان لكم فی رسول الله اسوة حسنة»، الوعی الاسلامی، ش ۱۹۳ (محرم ۱۴۰۱ / نومبر ۱۹۸۰)، صص ۱۳۲ - ۱۴۸.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، التربية بالقُدوة، سيرة، شمائل النبی.

مهدی، محمد عبدالحکم، «تأملات فی الذکری العطره»، الوعی الاسلامی، ش ۲۴۳ (ربیع الاول ۱۴۰۵ / دسامبر ۱۹۸۴)، صص ۱۷ - ۲۳.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق النبی، سيرة، شمائل الرسول، مولد نبوی.

المهدی، محمد کمال، «قبس من اخلاق المصطفى ﷺ»، مجلة الحج، ش ۸ (ربیع الاول ۱۴۱۷ / اغسطس ۱۹۹۶)، صص ۱۳ - ۱۷.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق الرسول، انبياء، قدوة حسنة، قرآن کریم، دروس و مواعظ، شمائل النبی.

النبراوی، محمد صبحی، «من دروس المعراج: الايثار في خلق العبي ﷺ»، لواء الاسلام، ش ۱۱ (رجب ۱۳۹۹ / يونيو ۱۹۷۹)، صص ۶۳-۶۶.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: الاسراء والمعراج، شمائل الرسول، محمد ﷺ، وعظ وارشاد، اخلاق النبی.

«النبي ومكارم الاخلاق»، الهداية، البحرين، ش ۱۶۴ (شوال ۱۴۱۱/مايو ۱۹۹۱)، صص ۲۰-۲۱. شامل این مباحث است: اخلاق اسلامية، امانة، سيرة نبوية، شمائل النبی، اسلام.

النجار، خالد سعد، «التوازن النفسي والسلوكي في شخصية رسول الله ﷺ»، المنهل، ش ۵۸۶ (۱۴۲۴ / ۲۰۰۳)، صص ۷۲-۷۷.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: توازن نفسي، توازن سلوكي، شخصية الرسول، اخلاق اسلامية، شمائل النبی، قدوة حسنة.

النجار، محمد الطيب، «خواطرى حول الهجرة النبوية»، لواء الاسلام، شماره هاى ۱ و ۲ (محرم، صفر ۱۴۰۳ / نوفمبر، ديسمبر ۱۹۸۲)، صص ۱۹-۲۳.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: تاريخ اسلامي، صبر، هجره النبی، هجرة نبوية، ابوبكر الصديق، اخلاق النبی، اعداء الاسلام، ايمان، دعوة اسلامية، سيرة.

الندوی القاضی، سراج الرحمن، «اهمية الاخلاق في الاسلام»، التوعية الاسلامية، السعوديه، ش ۸ (ذوالحجة ۱۴۰۲)، صص ۵۰-۵۴ و ۶۱.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: اخلاق اسلامية، اخلاق النبی، حسن الخلق، رسل وانبياء، العمل الصالح، ايمان.

النهر، هادی، «البعثة: اعجاز اخلاقي ومعطيات حضارية»، الجامعة المستنصرية، بغداد، (۱۴۰۰ / ۱۹۸۰)، صص ۳۸۳-۴۰۳.

نویسنده، به این موضوعات می پردازد: بعثة النبی، دراسات استشرافية، شمائل المصطفى، محمد عليه السلام، اخلاق اسلامية، الاسلام والعلم، الاسلام والمسيحية.

الوفاى، ابراهيم احمد سالم، «السيرة النبوية واثرها فى ابراز القدوة الحسنة»، الاحياء، ش ١٤ (ربيع الاول ١٤٢٠ / يوليو ١٩٩٩)، صص ٧-٢٦.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: سيرة نبوية، قدوة حسنة، تربية نبوية، اخلاق اسلامية، شمائل النبي.

وفاى، على عبدالواحد، «وانك لعلى خلق عظيم»، الرسالة، مصر، ش ١١٢١ (ربيع الاول ١٣٨٥ / يوليو ١٩٦٥)، صص ١١-١٤.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبي، سيرة، شمائل المصطفى، محمد عليه الصلاة والسلام، آداب اسلامية، اخلاق اسلامية.

هاشم، احمد عمر، «اهمية القدوة فى بناء الفرد والمجتمع»، لواء الاسلام، شماره هاى ٣ و ٤ (ربيع الاول، ربيع الثانى ١٤٠٣ / يناير، فبراير ١٩٨٣)، صص ٤٠-٤١.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: بناء الفرد، بناء المجتمع، تربية اسلامية، شخصية المسلم، اخلاق اسلامية، اخلاق النبي، اسلام، اسوة حسنة، الرسول محمد، قدوة حسنة.

هيئة التحرير، «وانك لعلى خلق عظيم»، لواء الاسلام، ش ٧ (ربيع الاول ١٣٨٥ / يونيو ١٩٦٥)، صص ٤٤٦-٤٦٥.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: سيرة، شمائل الرسول، ندوات اسلامية، نشأة النبي، آيات قرآنية، اخلاق اسلامية، جهاد، حلم الرسول، صبر، مكارم الاخلاق.

الياسين، جاسم بن محمد بن مهلهل، «انسانيه الرسول»، الوصى الاسلامى، ش ٣٥٤ (صفر ١٤١٦ / يوليو ١٩٩٥)، صص ١٧-١٩.

نويسنده، به اين موضوعات مى پردازد: اخلاق النبي، سيرة نبوية، محمد ﷺ، تاريخ اسلامى، تربية اسلامية، اخلاق اسلامية، احاديث نبوية، وصايا الرسول، مكارم الاخلاق.

ياسين، محمود، «ناحية من نواحي مميزاته ﷺ»، الهداية الاسلامية، ش ١٠ (ربيع الآخر ١٣٥٦ / يونيو ١٩٣٧)، صص ٥٩٥-٦٠٥.

نویسنده، به این موضوعات می‌پردازد: الرسول محمد، سیره نبویه، شمائل المصطفی، صفات النبی، اخلاق اسلامی، بناء الكعبة، حسنات و سیئات، ذکاء، شریعة اسلامیة.

یمانی، محمد عبده، «سلوک النبی ﷺ و خلقه فی رمضان»، مجلة الحج، شماره‌های ۳ و ۴ (رمضان، شوال ۱۴۲۲ / یناير ۲۰۰۲)، صص ۴-۹.

نویسنده، به این موضوعات می‌پردازد: سلوک النبی، شهر رمضان، شمائل النبی، قدوة حسنة، عبادات، اخلاق اسلامیة.

فصل پنجم: پایان نامه

ابراهیم پور تیمورلونی، علی، شیوه‌های تبلیغی پیامبران مذکور در قرآن کریم، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، ۱۳۸۰.

پورگل، محمد مهدی و اخویان، محمد علی، برخورد پیامبر اسلام با یهود مدینه و وادی القری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، مرکز تحصیلات تکمیلی، ۱۳۸۱، کارشناسی ارشد.

پیری، حسین، سیره‌ی پیامبر اسلام ﷺ در برخورد با منافقان در قرآن و حدیث، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۸۰، کارشناسی ارشد.

ثابتی، علی اصغر، بررسی، تحلیل و مقایسه‌ی شیوه‌های تبلیغی حضرت نوح ﷺ و حضرت رسول اکرم ﷺ، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۴.

جعفری، حیدر علی محمد، جایگاه گذارا و خشونت در اسلام (با تأکید بر سیره پیامبر ﷺ)، امام علی ﷺ، امام حسین ﷺ و امام صادق ﷺ، مؤسسه‌ی آموزش عالی باقرالعلوم ﷺ، ۱۳۸۰، کارشناسی.

جلیلی، سعیده، رفتار پیامبر ﷺ با مشرکان و اهل کتاب، دانشگاه آزاد اسلامی تهران (مرکزی)، ۱۳۸۱، کارشناسی ارشد.

جیگاره، مینا، زندگی پیامبر و دعوت اسلامی در مکه، ترجمه‌ی بخش سوم کتاب محاضرات فی

تاریخ العرب لاحمد صالح، تهران، ۱۳۷۰، کارشناسی ارشد.

حسن پور بهبهانی، افسانه، سلوک پیامبر ﷺ در شوون خانوادگی در قرآن و حدیث، حوزه‌ی علمیه قم، ۱۳۷۸، کارشناسی ارشد.

حسین زاده حلاج، علی، بررسی شیوه‌های دعوت انبیای اولوالعزم در قرآن، مؤسسه‌ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی ﷺ، ۱۳۷۷، کارشناسی ارشد.

شوری، منصوره، سیمای حضرت رسول اکرم ﷺ در قرآن کریم، مجمع علمی آموزشی علوم اسلامی خواهران جامعه الزهرا، ۱۳۷۸، کارشناسی.

عبدی خانی، عباس، توصیفات متقابل پیامبر اکرم ﷺ و علی از یکدیگر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۳۸۲، کارشناسی ارشد.

غلامی، فاطمه، شیوه‌ی تبلیغ انبیای اولوالعزم در قرآن، قم، ۱۳۷۷.

فیروزی، منوچهر، سیمای حضرت محمد ﷺ در آئینه‌ی قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فسا، ۱۳۷۵.

متین، حسن رضا، سیمای پیامبر اسلام ﷺ از دیدگاه قرآن، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۱۳۷۵.

محدثی، محمد رسول، سیمای حضرت محمد ﷺ در تفسیر میبیدی (جلدهای ۱ و ۲)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، ۱۳۷۷.

مرادی کمیجانی، حمیدرضا و ساروقی، کاظم، در آئینه‌ی زندگی پیامبر ﷺ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، ۱۳۷۹.

مطیعی، مرتضی، سیمای شخصیت حضرت محمد ﷺ، مؤسسه‌ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی ﷺ، ۱۳۷۹.

نصری، بتول، سیمای پیغمبر ﷺ در قرآن، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال.

نقیب پور بافقی، علیه، تحلیل شخصیت پیامبر اکرم ﷺ از دیدگاه امام علی ﷺ، دانشگاه تهران، ۱۳۷۸، کارشناسی ارشد.

نور محمدی روستائی، معصومه، رابطه اسلام و مسیحیت در عهد پیامبر ﷺ و خلفای راشدین، دانشگاه تهران، ۱۳۷۰، کارشناسی ارشد.

نوعی، غلامرضا، سیمای مدینه النبی (شیوهی رفتار رسول خدا ﷺ با مخالفان بر اساس قرآن و سیره)، حوزه علمی قم، ۱۳۷۹، کارشناسی ارشد.

هاشمی نکو، بابک، دیدگاه رسول اکرم در مورد تربیت کودکان، دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی، ۱۳۸۰، کارشناسی ارشد.

فصل نهم: کتاب‌های انگلیسی

Abdul Hamid (ed), *Islam at a Glance*^۱. Indian Institute of Islamic Studies in Association with vikas (New Delhi), 1981.

نویسنده، تاریخ عمومی اسلام را بررسی کرده و در این ضمن، عقاید و رفتارهای مسلمانان، اخلاقیات اسلامی، زندگی خانوادگی، حیات درونی، تساوی حقوق در اسلام و علم اقتصاد در چارچوب اسلام را مورد تحلیل قرار داده است. هم‌چنین زندگی پیامبر اسلام به منزله‌ی یک الگو تحلیل شده است.

Abdul_Rahman, Muhammad Saed^۲, *Islam: Quitions and answers: Character and Morals*^۳. MSA Publications Limited, 2003. 364p.

نویسنده، به قیاس بین صفات مؤمنان و مشرکان پرداخته و اخلاقیات نبوی را به عنوان اسوه و الگو مطرح و تحلیل کرده است.

Al_Ghazali, Shaykh Muhammad^۴, *Remembrance and Prayer: The Way of the Prophet Muhammad*^۵. Trans Y. T. Delorenzo.^۶ Amana Publications, 1996. 208p.

۱. اسلام در یک نگاه.

۲. محمد سعید عبدالرحمان.

۳. اسلام: پرسش و پاسخ: منش و اخلاقیات.

۴. شیخ محمد غزالی.

۵. یاد و دعا: شیوهی پیامبر ﷺ.

۶. دیلورنزو.

نویسنده، به شیوه‌های اخلاقی نبی اکرم ﷺ می‌پردازد.

Akhtar, Syed Hashim Ali, *The Essence of Islam According to the Quran and the Traditions*^۱, Chicago, IQRA', International Educational Foundation, 1998.

این اثر به لحاظ رویکرد به ترجمه‌ی قرآن و حدیث، شیوه‌ای تازه را انتخاب و مفاهیم و دستورات اخلاقی را از قرآن و حدیث نبوی استخراج و تحلیل و تنظیم کرده است. از این رو، اخلاق النبوی هم معرفی شده است.^۲

Andrae, T.^۳, *Muhammad, the Man and his Faith*^۴. London, 1936.

این اثر ضمن توضیح باورها و شخصیت حضرت محمد ﷺ، به اخلاق و خلق و خوی او هم می‌پردازد.

Armstrong, Karen, *Muhammad: A Prophet of Our time*. London, Harper Colins Publishers, 2006. 250p.

این اثر آخرین کتابی است که در غرب درباره‌ی نبی اکرم ﷺ با عنوان محمد ﷺ پیغمبری برای زمان ما عرضه شده است.

خانم کارن آرمسترانگ آثار فراوانی درباره‌ی موضوعات اسلامی به ویژه سیره‌ی نبوی نگاشته و منتشر کرده است.

برخلاف بسیاری از مستشرقان که خطمشی ایجاد جدایی بین غرب و نبی اکرم ﷺ را دنبال می‌کنند، آرمسترانگ به جذابیت و نفوذ رسول اکرم ﷺ در جامعه‌ی غرب کمک کرده است. برای مثال در این کتاب تلاش می‌کند که اثبات کند رسول اکرم ﷺ نابغه‌ای است که می‌تواند

۱. جوهری اسلام با رجوع به قرآن و سنت.

۲. این اثر در مجله‌ی زیر مفصلاً معرفی شده است:

Journal of Quranic Studies, Volume II, Issue 2, 2000. H. T. Norris.

۳. تی. آندرا.

۴. محمد، شخصیت و عقاید او.

مشکلات و بحران‌های این زمان را حل کند، زیرا او توانست جامعه‌ی بحران‌زده‌ی جاهلی را تبدیل به بهترین جوامع روی زمین کند.

Armstrong, Karen^۱, *Muhammad: A Biography of the Prophet*. Harper Sanfrancisco, 1993. 288p.

به نظر نویسنده، حضرت محمد ﷺ توانست اخلاق قومی و قبیله‌ای را تبدیل به اخلاق انسانی نماید و به جای تعصب‌ها و عنادهای کورکورانه، کرامت انسان را حاکم نماید.

Black, Antony^۳, *The History of Islamic Political Thought*^۴. Edinburg University Press, 2001. 377p.

نویسنده، به مسایلی مثل رسالت پیامبر، پیامبر و قانون، تئوری‌های شیعیان راجع به رهبری، اخلاق قدرت، حکومت‌داری و اخلاق، علم و تمدن و حکومت اسلامی می‌پردازد. در لابه لای مطالب این کتاب، فراوان به اخلاقیات نبوی اشاره شده است.

D. Nevo, Yehuda & Koren, Judith^۵, *Crossroads to Islam: The Origins of the Arab Religion and the Arab State*^۶. Prometheus Book, 2003.

بررسی جاذبه‌ها و جنبه‌های مهم اسلام است. از جمله به اخلاق نبوی از حیث جایگاه آن در ساختار اسلام می‌پردازد.

Durrnai, F. K. Kahn^۷, *The Great Prophet A short life of the Founder of Islam*^۸. Kessinger Publishing, April 30, 2004.

۱. کارن آرمسترانگ.

۲. زندگینامه‌ی پیامبر ﷺ.

۳. آنتونی بلک.

۴. تاریخ تفکر سیاسی اسلام.

۵. یهودای نو و جویدیت کورن.

۶. راه‌هایی به سوی اسلام: سرچشمه‌های دین و حکومت عربی.

۷. اف. کی. خان دورانی.

۸. پیامبر اعظم: یک زندگینامه‌ی کوتاه از بنیانگذار اسلام.

ضمن بررسی زندگی رسول اکرم ﷺ به اخلاقیات و خلق آن حضرت می پردازد.

Emerick, Yahya^۱, *Muhammad (Critical Lives)*^۲. 1st Edition. Alpha, 2002.

بررسی سیره و زندگی حضرت رسول است، به ویژه دوره‌های حساس زندگی ایشان را با توجه به رفتارهای آن حضرت بررسی می‌کند.

Ernest, Carl^۳, *Following Muhammad: Rethinking Islam in The Contemporary World*^۴. University of North Carolina Press, 2002. 272p.

نویسنده، با توجه به عدم درک موجود از اسلام و شخصیت پیامبر اسلام ﷺ، عمیق‌ترین شکاف در این عدم تفاهم را در غرب جستجو می‌کند. اخلاق نبوی را بر اساس حدیث آن حضرت ذیل عنوان‌هایی مثل برادری اسلامی، مسجد و امت اسلامی توضیح می‌دهد.

Ernest, Carl W.^۵, *Teachings of Sufism*^۶. Shambhala, 1999. 217p.

به نظر نویسنده، متن قرآن برای درک آموزه‌های تصوف، از اهمیت محوری برخوردار است. نیز سیره و سنت پیامبر اکرم ﷺ و احادیث آن حضرت دارای عناصر اخلاقی و عرفانی فراوان است.

Fletcher, Richard^۷, *The Cross and the Crescent: Christianity and Islam From Muhammad to the Reformation*^۸. Viking Adult, 2004.

بررسی تاریخ تحولات اسلام است. از نظر نویسنده فضایل حضرت رسول مثل عدالت در تاریخ اسلام تأثیر جدی داشته است.

۱. یحیی امریک.

۲. محمد ﷺ (زندگی‌های بحرانی).

۳. کارل ارنست.

۴. تبعیت از پیغمبر: تفکری دوباره راجع به اسلام در حیات معاصر.

۵. کارل دابلیو. ارنست.

۶. آموزه‌های تصوف.

۷. ریچارد فلچر.

۸. صلیب و هلال: مسیحیت و اسلام، از حضرت محمد ﷺ تا عصر اصلاحات.

Gullen, M. Fethullah^۱, *Key Concepts in practice of Sufism*^۲. The Light Inc, 2004. 186p.

نویسنده، رفتارهای عرفانی و اخلاقیات و فضایل را بر اساس رفتارها و احادیث نبی اکرم ﷺ بررسی می‌کند.

Gullen, M. Fethullah^۳, *The Essentials of the Islamic Faith*^۴. The Light Inc, 2005. 270p.

یکی از محورهای مهم این اثر بررسی ایمان و فضایل اخلاقی بر اساس گفته‌ها و توصیه‌های نبی اکرم ﷺ است.

Hajjah Amina Adil^۵; Shaykh Nazim Adil Haqqani^۶; Shaykh Muhammad Hisham Kibbani^۷, *Muhammad: The Messenger of Islam*^۸. Islamic Supreme Council of America, 2002. 532p.

این اثر به زندگینامه و اخلاقیات نبی اکرم ﷺ بر اساس دیدگاه‌های مسلمانان به ویژه اصحاب صدر اسلام می‌پردازد.

Haneef, Suzanne^۹, *A History of the Prophets of Islam: Derived from the Quran, Ahadith and Commentories*^{۱۰}, vol.2. Kazi Publications, 2003.

تاریخ صدر اسلام و بررسی دوره‌ی حیات نبوی در مکه و مدینه بر اساس قرآن و حدیث است. در بخش‌هایی به اخلاق نبی می‌پردازد.

۱. م. فتح‌الله گولن.
۲. مفاهیم بنیادی در عمل صوفیان.
۳. م. فتح‌الله گولن.
۴. اصول ایمان به اسلام.
۵. حجة امینه عادل.
۶. شیخ ناظم عادل حقانی.
۷. شیخ محمد هشام کببانی.
۸. محمد یحضر اسلام.
۹. سوزان حنیف.
۱۰. تاریخچه‌ای از پیامبران اسلام: برگرفته از قرآن، احادیث و تفاسیر.

Headley, George^۱, *Three Great Prophets of the world: Moses, Jesus and Muhammad*^۲. Kessinger Publications, 2003. 116p.

این اثر به تأثیر هر یک از سه پیامبر الهی، موسی، عیسی و محمد ﷺ بر عصرشان می‌پردازد و در یک مقایسه، معتقد است که پیامبر اسلام بیش از دو پیامبر دیگر قدرت تأثیرگزاری اخلاقی و تحول جامعه و حکومت را دارا بوده است. این تأثیرات عمدتاً اخلاقی بوده و او در صدد تربیت انسان‌های متعالی بوده است.

Henry Drummond, Richard^۳, *Islam for the Western Mind: Understanding Muhammad and the Koran*^۴. Hampton Roads, 2005.

نویسنده، در صدد رفع ابهامات از ذهنیت غربی‌ها نسبت به اسلام و حضرت محمد ﷺ است. او شخصیت پیامبر اکرم ﷺ را جذاب و دارای فضایل عالی توصیف می‌کند.

Ibn Alawi, Al, Sayyid Muhammad^۵; Trans by Gibril Fouad Haddad^۶, *The Prophets in Barzakh and the Hadith of Isra and Miraj Followed by the Immense Merits of Al ,Sham and the Vision of Allah*^۷. As ,Sunna Foundation of America, 1999. 176p.

نویسنده، به شخصیت متعالی و ممتاز و متمایز حضرت رسول اکرم ﷺ می‌پردازد و اخلاقیات متعالی او را بررسی می‌کند.

I. Ishaq & A. Guillaume, *The Life of Muhammad*^۸. U.S.A., Oxford University Press, 2002.

بررسی زندگی و سیره‌ی حضرت رسول ﷺ از جمله اخلاقیات ایشان است.

۱. جورج هیدلی.

۲. سه پیامبر بزرگ الهی: موسی، عیسی و محمد ﷺ.

۳. ریچارد هنری دراموند.

۴. اسلام برای ذهنیت غربی: شناخت محمد ﷺ و قرآن.

۵. سید محمد ابن علوی.

۶. جبریل فواد حدّاد.

۷. پیامبران در برزخ و حدیث اِسرَی و معراج و پس از آن، لیاقت‌های مستقیم شم و بینش الهی.

۸. زندگی‌نامه‌ی حضرت محمد ﷺ.

Ibn Warraq^۱, *The First Book of Islam: Prophets, Angels and Moral Teachings*^۲. Prometheus Books, 2000. 554p.

نویسنده، معتقد است اسلام برخلاف سایر ادیان که منشأ پنهان دارند ریشه‌هایی بسیار روشن دارد. مثلاً در تربیت انسان‌ها، دستورات شفافی توسط رسول اکرم ﷺ بیان شده است.

Ibn Warraq^۳, *The Quest for the Historical Muhammad*^۴. Prometheus, 2000.

دیدگاه‌های تاریخی درباره‌ی حضرت محمد ﷺ را بررسی می‌کند. ضمناً رفتارها و اقوال اخلاقی آن حضرت برای نویسنده مهم است.

Imam Birgivi^۵, Shaykh Tosun Bayrak^۶, Vincent Cornell^۷, *The Path of Muhammad: A book on Islamic Morals and Ethics*^۸. Word Wisdom, 2005. 396p.

کلیدواژه‌ها: صحابه، عبادت تکلیفی، قرآن، سنت الهی.

نویسنده، بر پیروی از قرآن و سنت پیامبر تأکید می‌ورزد و اخلاق النبی ﷺ را قابل پیروی برای رسیدن به جامعه‌ی ایده‌آل می‌داند.

Imam Vehbi Ismail^۹, *Muhammad the last Prophet*^{۱۰}. Amana Publications, 2001. 176p.

شخصیت اخلاقی رسول اکرم ﷺ به ویژه خلق و خوی ایشان را بررسی کرده است.

۱. ابن وراق.

۲. نخستین کتاب اسلام: پیامبر، فرشتگان و آموزه‌های اخلاقی.

۳. ابن وراق.

۴. کاوشی در مورد محمد تاریخی.

۵. امام برگیوی.

۶. شیخ توسون بایراک.

۷. وینسنت کورنل.

۸. راه و رسم محمدی: کتابی پیرامون اخلاق و معنویات اسلامی.

۹. امام وهبی اسماعیل.

۱۰. محمد خاتم پیامبران.

Ismail, Iijas^۱, *The life of Prophet Muhammad and His Moral Teachings*^۲.
1978. 290p.

John Monaco, Anthony^۳, *The Recitations of Mohammed: The Symbolic
Version of the Koran*^۴. Authorhouse, 2004.

بررسی احادیث حضرت محمد ﷺ از جمله سفارشات اخلاقی ایشان است.

Khaled M. Abou El Fadl^۵, *Islam Denounces Terrorism*^۶. Tahrike Tarsile
Quran, 2002. 168p.

اخلاق اجتماعی که رسول اکرم ﷺ و اسلام مطرح کرده، موجب بسترسازی
برای تربیت انسان‌های متعالی می‌شود. در این صورت، زمینه‌های تروریسم
و جنگ از بین می‌رود.
از این رو، نویسنده یازده سپتامبر را کار آدم‌های فاقد ارزش‌های اسلامی
می‌داند.

Khaled M. Abou El Fadl^۷, *The Great Theft: Wrestling Islam from the
Extremist*^۸. Harper Snafrancisco, 2005. 320p.

نویسنده، با پرداختن به الگوی زهد، عقاید میانه‌رو، سنت معنوی اسلام،
اهداف اخلاقی و اهداف معنوی در صدد معرفی برنامه‌های معتدلانه‌ی نبی
اکرم ﷺ و اسلام است.

Knappert, J.^۹, "The Qisas al Anbiya' as Moralistic Stories"^{۱۰}, *Proceedings
of the 9th Seminar for Arabian Studies*^{۱۱}. London, 1976.

۱. الیاس اسماعیل.

۲. حیات و آموزه‌های اخلاقی پیامبر ﷺ.

۳. آنتونی جان موناکو.

۴. بیانات محمد: نسخه‌ی سمبلیک قرآن.

۵. خالد م. ابوالفضل.

۶. اسلام و محکومیت تروریسم.

۷. خالد م. ابوالفضل.

۸. دزدی بزرگ: بیرون کشیدن اسلام از دست افراطیون.

۹. جی. ناپرت.

۱۰. قصص الانبیاء یا داستان‌های اخلاق‌گرا.

۱۱. گزارش نهمین سمینار مطالعات عرب.

در قصص انبیا که سرگذشت رسول اکرم ﷺ هم آمده، اخلاق و رفتارهای اخلاقی هر یک از انبیا گزارش شده است.

Lane Poole, Stanely^۱, *Speeches and Table Talk of the Prophet Muhammad*^۲. Kessinger Publishing, 2003. 268p.

نویسنده، به شخصیت، عقاید، رفتار و به ویژه فضایل نبوی اشاره کرده است. نیز ردایلی که ایشان به اجتناب از آنها دستور داده معرفی می نماید.

Lawrence, Bruce B.^۳, *Nizam Al Din Awliya: Morals for the Heart*^۴. Paulist Press, 1991. 416p.

معنویات اسلام و برنامه های این دین برای تربیت انسان با فضیلت را معرفی کرده است.

Lewis, Bernard^۵, *Islam: From the Prophet Muhammad to the Capture of Constantinople*^۶ (Volume 2: Religion and Society). Oxford University Press, 1987. 352p.

گزارشی از تاریخ اسلام است که توانسته فرهنگ و تمدن گسترده ای را بسازد. علت آن را تربیت انسان های اخلاقی و بافضیلت می داند.

Lings, Martin^۷, *The Eleventh Hour: The Spiritual Crisis of the Modern World in the Light of Tradition and Prophecy*^۸. Archetype, 2002.

این اثر از جمله آثار انگشت شماری است که به بررسی بحران اخلاقی این دوره می پردازد و حضور اخلاقی انبیا را مهم می شمارد.

۱. ایستلی لین - پول.

۲. سخنرانی ها و جلسات پیامبر اسلام ﷺ.

۳. بروس بی. لورنس.

۴. نظام الدین اولیاء: معنویاتی برای روح.

۵. برنارد لویز.

۶. اسلام: از پیامبر ﷺ تا تصرف قسطنطنیه.

۷. مارتین لینگز.

۸. یازدهمین ساعت: بحران معنوی جهان مدرن در فروغ سنت و نبوت.

Mandel Khan, Gabriele Mandel^۱, *Muhammad: The Prophet*^۲. Thunder Bay Press (CA), April 10, 2005.

جنبه‌های مختلف زندگی، فعالیت‌ها و شخصیت رسول اکرم ﷺ را بررسی کرده است. به نظر نویسنده، خلق و خوی ایشان اهمیت زیادی در تاریخ اسلام و جامعه‌ی اسلامی داشته است.

Marshall, David^۳, *God, Muhammad and the Unbelievers*^۴. Routledge Curzon, 1999.

بررسی رابطه‌ی رسول اکرم ﷺ با خدا که منتج به معنویت و اخلاق است، نیز رفتارهای او نسبت به گروه‌های اجتماعی است.

Maulana, Muhammad Ali^۵, *Muhammad the Prophet*^۶. Kessinger Publishing, December 31, 2004.

ابعاد مختلف زندگی و شخصیت رسول اکرم ﷺ از جمله اخلاق و فضایل ایشان را بررسی کرده است.

Maulana, Muhammad Ali^۷, *The Living Thoughts of the Prophet Muhammad*^۸. Ahmadiyya Anjuman Ishaat, 1992. 156p.

در این اثر اندیشه‌های پیامبر اکرم ﷺ در زمینه‌های مختلف به ویژه مسایل و موضوعات اخلاقی از نگاه آن حضرت بررسی شده است.

۱. گابریل مندل مندل خان.
۲. محمد ﷺ: پیامبر.
۳. دیوید مارشال.
۴. خدا، محمد ﷺ و کافران.
۵. محمد علی مولانا.
۶. محمد ﷺ: پیامبر.
۷. مولانا محمد علی.
۸. افکار زنده‌ی پیامبر ﷺ.

Mouccarry, Chawkat Georges^۱, *The Prophet and the Messiah: An Arab Christian's Perspective on Islam and Christianity*^۲. Inter Varsity Press, 2002.

بررسی تطبیقی دو دین اسلام و مسیحیت و رسول اکرم ﷺ و حضرت مسیح است. یک بخش از این بررسی‌ها به موضوعات اخلاقی و معنوی اختصاص دارد.

Muhammad Al, Mahdi Muhammad(Trans.), *Muhammad's Prophethood Reality of Hoax*^۳, Riyadh, International Islamic Publishing House, 1999. 212p.

نویسنده، به معرفی پیامبر اکرم و فضایل و مناقب او می‌پردازد. نیز به معصومیت اخلاقی و بیان دیدگاه‌هایی درباره‌ی حقانیت مقام پیامبری حضرت محمد ﷺ و احادیث اخلاقی نبوی می‌پردازد.

Muhammad Zafrulla Khan^۴ (Trans), *The Quran: The Eternal Revelation Vouchsafed to Muhammad the Seal of Prophets*^۵. Interlink Publishing Group, 1997. 736p.

در این اثر شاخص‌های دین رسول اکرم ﷺ معرفی شده است. در ضمن به اخلاق نبی اکرم ﷺ نیز می‌پردازد.

Nadim Bari, *Muhammad: The Best Humanity*^۶. Trans. By Zaheer Iqbal Khawaja. Pakistan, Faisalabad, 1985. 127p.

پیامبر خاتم ﷺ به عنوان یک اسوه و الگو برای مسلمانان بررسی و معرفی شده است.

۱. شوکت جورج موکاری.

۲. پیامبر و مسیح موعود: دیدگاه یک مسیحی عرب درباره‌ی اسلام و مسیحیت.

۳. واقعیت یا ادعای پیامبری محمد ﷺ.

۴. محمد ظفرالله خان.

۵. قرآن: وحی جاویدان عطا شده به پیامبر خاتم ﷺ.

۶. محمد ﷺ برترین انسان.

Nasr, Seyyed Hossein^۱, *Muhammad: Man of God*^۲. 1st Edit. Kazi Publications, 1995.

مهم‌ترین تلقی همگانی از حضرت محمد ﷺ این است که او سر تا پا عاشق خداوند بود. از این رو، معنویت و فضایل خاصی داشت.

Nelson Pallmeyer, Jack^۳, *Is Religion Killing Us? Violence in the Bible and the Quran*^۴. Continuum International Publishing Group, 2005.

خشونت تابع عناصر اخلاقی ویژه‌ای است. نویسنده اخلاق خشونت‌گرا را بر پایه‌ی آیات قرآن و آیات کتاب مقدس بررسی مقایسه‌ای نموده است.

Ozdemir, Adil^۵; Frank Kenneth^۶, *Visible Islam in Modern Turkey*^۷. Palgrave Macmillan, 2000. 271p.

در این اثر جنبه‌های مختلف زندگی و جامعه‌ی مسلمانان ترکیه بررسی شده است. در ضمن به رفتارهای اخلاقی مسلمانان که از پیامبر اکرم ﷺ نشأت گرفته، معرفی شده است.

Pickthall, Marmaduke William^۸, *The Life of the Prophet Muhammad: A Brief History*^۹. Amana Publications, 1998. 56p.

در این کتاب زندگی و سیره و اخلاقیات پیامبر اکرم ﷺ بررسی و معرفی شده است.

۱. سید حسین نصر.

۲. محمد ﷺ: مرد خدا.

۳. جک نلسون پالمیر.

۴. آیا دین ما را به قتل می‌رساند؟ خشونت در کتاب مقدس و قرآن.

۵. عادل اُزدمیر.

۶. فرانک کنث.

۷. اسلام عینی در ترکیه‌ی مدرن.

۸. مارمادوک ویلیام پیکتال.

۹. زندگانی پیامبر ﷺ: تاریخچه‌ی کوتاه.

Prophet Muhammad¹, *Al, Hadith*². Kessinger Publishing, 2004. 48p.

مجموعه‌ی احادیث پیامبر اسلام ﷺ در این اثر گردآوری شده است. بسیاری از این احادیث اخلاقی است.

Rafea Muhammad Rafea³, *Memoirs of Khabarides, The Future of Spritualism*⁴. Sadek, 1990. 97p.

نویسنده، وحی را عامل هدایت انسان می‌داند. اما وحی را کسی مانند نبی اکرم ﷺ که دارای فضایل متعالی بود می‌توانست دریافت کند و به مردم برساند.

Ramadan, Tariq, *In the Foots Teps of the Prophet: Lessons from the Life of Muhammad*⁵. New York, Oxford Univrsity Press, 2007.

نویسنده، به آموزه‌های اخلاقی زندگی پیامبر ﷺ که در علم و دانش، شخصیت، نبردها، پیروزی‌ها، امتحانات، رشادت‌ها و اطاعت الهی ایشان نهفته بود اشاره دارد.

Richardson, Don⁶, *Secrets of the Koran: Revealing Insights into Islam's Holy Book*⁷. Regal Book, 2003.

به نظر نویسنده قرآن به عنوان معجزه‌ی رسول اکرم ﷺ، درای روح معنوی و آیات اخلاقی بسیار است.

Rodinson, Maxime & Carter, Anne⁸, *Muhammad*⁹. New Press, 2002.

۱. پیامبر اسلام.

۲. الحدیث.

۳. رفاعه محمد رفاعه.

۴. خاطراتی از اخباریون، آینده‌ی معنویت‌گرایی.

۵. ردپایی از پیامبر: درس‌هایی از زندگی محمد ﷺ.

۶. دون ریچاردسون.

۷. اسرار قرآن: آشکار نمودن درون بینی‌های کتاب مقدس اسلام.

۸. ماکسیم رادینسون و آنی کارتر.

۹. محمد ﷺ.

این اثر از کتاب‌های مشهور درباره‌ی حضرت محمد ﷺ است که چاپ‌های متعددی داشته است. نویسنده، با مهارت، شخصیت و فضایل اخلاقی رسول اکرم ﷺ را بررسی می‌کند.

Rogerson, Barnaby^۱, *The Prophet Muhammad: A Biography*^۲, Hidden Spring, 2003. 256p.

در این کتاب ابعاد زندگی رسول اکرم ﷺ به ویژه اخلاق ایشان تحلیل شده است.

Rubin, Uri, *The Eye of the Beholder: The Life of Muhammad as Viewed by the Early Muslims*. Princeton NJ, The Darwin Press Inc., 1995.

یوری روبین، نویسنده‌ی اثر، در بررسی متون مربوط به پیامبر اسلام در نخستین منابع، قصد داشته دلیل اعتقاد مسلمانان و خصوصاً مسلمانان قرون وسطی به خاتمیت نبوت پیامبر و این‌که وی وارث انبیاء الهی است را مورد بررسی تحلیلی قرار دهد. در این اثر، پنج مرحله‌ی شهادت، آمادگی و پرورش، وحی، شکنجه و آزار و رستگاری به عنوان سیر محقق شدن نبوت محمد ﷺ در مکه مورد بررسی تفصیلی قرار گرفته‌اند و در این روند به زندگی محمد ﷺ و برخی سنت‌ها و اخلاق وی هم اشاره شده است.

Sajoo, Aryn B.^۳, *Muslim Ethics: Emerging Vistas*^۴.

نویسنده، سنت اخلاقی رسول اکرم ﷺ را موجب سلامت اخلاقی مردم مسلمان می‌داند.

Saktanber, Ayse^۵, *Living Islam: Women, Religion and the Politicization of Culture in Turkey*^۶. I. B. Tauris, 2002. 256p.

۱. بازتابی راجرسون.

۲. زندگینامه‌ی پیامبر اسلام.

۳. آمین ساجو.

۴. اخلاقیات مسلمانان: چشم‌اندازهای پیدا.

۵. آیسه ساکتانبر.

۶. حیات اسلام: زنان، دین و سیاسی‌سازی فرهنگ در ترکیه.

نویسنده، به تحول جایگاه زنان در اجتماع به عنوان پدیده‌ای می‌نگرد که از احیای دین اسلام و مخصوصاً بعد اجتماعی آن نشأت می‌گیرد. اخلاق پیامبر اکرم ﷺ و دستورات آن حضرت در جامعه‌ی زنان ترکیه نقش زیادی داشته است که نویسنده به بررسی آنها می‌پردازد.

Schimmel, Annemarie^۱, *And Muhammad is His Messenger: The Veneration of the Prophet in Islamic Piety*^۲. The University of North Carolina Press, 1985. 389p.

انسان کامل و سیر معنوی انسان در حیات رسول اکرم ﷺ بررسی شده است.

Shibli Numani, Muhammad^۳; Syed Suleman Nadvi, *Serat Al, Nabi*^۴. Trans: Rafiq Abdur Rehman. Darul Ishaat, 2003.

نویسنده، به موضوعاتی مانند زندگانی پیامبر اسلام، اعتقادات و برادری‌ها، عبادت در اسلام، اخلاق در اسلام و رفتارها و داد و ستدهای متقابل می‌پردازد؛ به ویژه اخلاق النبی را توضیح می‌دهد.

Syeed, Sayyid Muhammad, *Jesus and Muhammad: The Parallel Sayings*^۵. Edited by Joey Green, Introduction Kenneth Atkinson. Ulysses Press, 2002.

سفارشات و فرموده‌های اجتماعی و اخلاقی عیسی و محمد را به روش مقایسه‌ای بررسی می‌کند.

Takim N. Liyakat^۶, *The Heirs of the Prophet: Charisma and Religious Authority in Shi'ite Islam*^۷. State University of New York Press, 2006. 236p.

۱. آن ماری شیمل.
۲. محمد رسول الله: حرمت پیامبر در تقوای اسلامی.
۳. محمد شیلی نعمانی.
۴. صراط النبی.
۵. مسیح و محمد ﷺ: گفته‌های برابر.
۶. إن، لیاکات تکیم.
۷. وارثان پیامبر: اقتدار و مرجعیت دینی در اسلام شیعی.

نویسنده، به رقابت میان گروه‌های مختلف محققان، خلفا، صوفیان و معصومین علیهم‌السلام برای جانشینی پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم اشاره دارد و این‌که سنت نبوی در بحث وفاداری و تبعیت شیعه و سنی، ابزار قوی مجادله بوده است. او معتقد است شیعیان با درک متفاوت خود از مرجعیت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، رهبری منفکی راز اصل سنت ایجاد کرده‌اند.

Tayob, Abdelkader I.^۱, *Tabari on the Companions of the Prophet: Moral and Political Contours in Islamic Historical Writing*^۲. American Oriental Society, 2005. 23p.

در این اثر دیدگاه‌ها و تحلیل‌هایی که دانشمندان مسلمان به ویژه طبری درباره‌ی اخلاق نبوی ابراز کرده‌اند معرفی و نقادی می‌شود.

Trifkovic, Serge^۳, *The Sword of the Prophet: History, Theology, Impact on the World*^۴. Regina Orthodox Press, 2002.

بررسی ادعای خاورشناسان مغرض است که پیشرفت اسلام را بر اثر شمشیر اعراب می‌دانند. نویسنده استنادی ارائه کرده که بر مبنای آنها اخلاق نبوی عامل مؤثر در تاریخ اسلام و توسعه‌ی آن بوده است.

Tripp, Charles^۵, *Islam and the Moral Economy: The Challenge of Capitalism*^۶. 2006, Cambridge University Press, 240p.

نویسنده، به بررسی ماهیت قدرت در سرزمین‌های اسلامی پرداخته و در چند جا اخلاق اسلامی را که متخذ از اخلاق نبوی است در مقایسه با اخلاق سرمایه‌داری بررسی می‌کند.

Upton, Charles, *The Virtues of the Prophet: A Young Muslim Guide to the Greater Jihad*. California, Sophia Perennis, 2006.

۱. آی. تایوب عبدالقادر.

۲. دیدگاه طبری پیرامون صحابه‌ی پیامبر: نمادهای اخلاقی و سیاسی در تألیفات تاریخی اسلام.

۳. سرگنی تریفکوویچ.

۴. شمشیر پیامبر: تاریخ، خداشناسی، تأثیر بر جهان.

۵. چارلز تریپ.

۶. اسلام و اقتصاد سرمایه‌داری: رویارویی با سرمایه‌داری.

نویسنده، به توصیف ویژگی‌ها و خصوصیات اخلاقی مهم شخصیت پیامبر اسلام ﷺ پرداخته و در این زمینه از تفاسیر قرآنی استفاده کرده است.

Viorst, Milton^۱, *In the Shadow of the Prophet: The Struggle for the Soul of Islam*^۲. Westview Press, 2001. 372p.

در این کتاب فضایل و مناقب و اخلاقیات رسول اکرم ﷺ به دلیل تأثیرگذاری فراوان در مسلمانان تحلیل و بررسی شده است.

Wad'an, Abu Nasr Muhammad Ibn, *Sermons of the Prophet Muhammad*^۳. Trans by Assad Nimer Busool. Chicago, Goodword Books, 2002.

این اثر مشتمل بر چهل حدیث و به عبارتی، چهل نکته از کلام پیامبر اسلام ﷺ پیرامون ارزش‌های اخلاقی است که با ترجمه‌ی انگلیسی همراه است. گردآورنده‌ی مجموعه به راوی و سند آنها اشاره‌ای نکرده است. نویسنده از اساتید و هیأت علمی گروه مطالعات عربی دانشکده‌ی اسلامی آمریکایی شیکاگو در ایلینویز است. وی دارای مدرک دکترای مطالعات اسلامی و عربی از دانشگاه کالیفرنیا در برکلی است.

Watt, Montgomery^۴, *Prophet and Statesman*^۵. Oxford University Press, 1974, 250p.

نویسنده، به توصیف شخصیت ممتاز پیامبر اسلام و دستاوردهای وی در عرصه‌ی دین و حکومت می‌پردازد. فضایل و اخلاقیات آن حضرت نیز به تفصیل معرفی شده است.

Wensick, A. J.^۶, *A handbook of Early Muhammadan Tradition Alphabetically Arranged*^۷. E. J. Brill. 1927. 268p.

۱. میلتن ویورست.

۲. در سایه‌ی پیامبر: مبارزه برای روح اسلام.

۳. خطبه‌های پیامبر اسلام ﷺ.

۴. مونتگمری وات.

۵. پیامبر سیاستمدار.

۶. ای. جی. ونسیک.

۷. کتاب راهنمای نخستین سنت‌های نبوی با ترتیب الفبایی.

سنت‌ها و آموزه‌های حضرت رسول ﷺ به ترتیب الفبا تحلیل و بررسی شده است. بسیاری از اینها جنبه‌ی اخلاقی دارد.

Yavuz, Hakan^۱, *Islamic Political Identity in Turkey*^۲. Oxford University Press, 2003. 352p.

نویسنده، جنبش‌های اجتماعی اسلامی معاصر را مقایسه کرده و به این نتیجه‌گیری رسیده که برخی از جنبش‌ها از اخلاق و آموزه‌های اسلامی فاصله گرفته‌اند. با این وجود، معتقد است سنت نبوی و اخلاق آن حضرت در جامعه‌ی ترکیه تأثیر جدی داشته است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. هکان یاووز.

۲. هویت سیاسی اسلام در ترکیه.